

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií

**Ochrana nenarozeného života
v České republice -
srovnání pro-life hnutí a organizací**

Bakalářská práce

Autor:	MVDr. Josef Honzíček
Studijní program:	B 7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Náboženská výchova
Vedoucí práce:	ThLic. Ing. Jiří Heblt

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

Pedagogická fakulta

Akademický rok: 2014/2015

Zadání bakalářské práce

Jméno a příjmení: **MVDr. Josef Honzíček**
Osobní číslo: **P12733**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Náboženská výchova**

Název tématu: **Ochrana nenarozeného života v České republice - srovnání pro-life hnutí a organizací**
Název práce v AJ: **Unborn life protection in the Czech Republic – Comparison of Pro-life Movements and Organisations**

Zásady pro vypracování:

V práci se budeme věnovat pro-life organizacím a hnutím, které působí v České republice. Na začátku práce shrneme pohled katolické církve na nenarozený život a jeho ochranu. Dále si představíme jednotlivá hnutí a organizace, porovnáme jejich činnost a nabízené řešení pro těhotné ženy. V závěru se budeme věnovat jedné z aktivit největší organizace působící v České republice.

Zadávací katedra: **Katedra kulturních a náboženských studií**
Vedoucí práce: **ThLic. Ing. Jiří Heblt**
Oponent práce: **ThLic. David Bouma Th. D.**
Datum zadání závěrečné práce: listopad 2013
Datum odevzdání závěrečné práce: 15. června 2015

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením ThLic. Ing. Jiřího Heblta samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 15. 6. 2015

.....

podpis

Poděkování:

Rád bych poděkoval především vedoucímu mé bakalářské práce
ThLic. Ing. Jiřímu Hebltovi za trpělivé vedení a inspirující rady.

Anotace

HONZÍČEK, Josef. *Ochrana nenarozeného života v České republice – srovnání pro-life hnutí a organizací*, Hradec Králové: Pedagogická fakulta univerzity Hradec Králové, 2015. 59 s., Bakalářská práce.

Bakalářská práce se bude zabývat celkovým pohledem na problematiku ochrany nenarozeného života v České republice.

První část vysvětluje pojmy život a smrt především z pohledu biblického. Dále krátce popisuje průběh těhotenství a možnosti zakončení nejen fyziologicky porodem, ale i umělým přerušením těhotenstvím, zmiňuje i metody potratů. Práce se poté věnuje legislativě a ukazuje, jaké mají gravidní ženy možnosti z hlediska zákonů. Jelikož velká většina projektů pro těhotné matky v tísni organizují církevní organizace, bakalářská práce se dále věnuje jednotlivým dokumentům a zde zpracovanému tématu ochrany nenarozeného života. Na konci první části jsou tyto myšlenky shrnuty v pohledu křesťanské etiky.

Druhá část začíná uvedením statistických údajů o porodnosti a potratovosti v České republice v období posledních 20 let. Pak již následuje samotný cíl práce, tedy přehled jednotlivých pro-life hnutí a organizací, které se svými programy a aktivitami věnují těhotným matkám v tísni a nabízejí jim svoji pomoc. Ke každému hnutí a organizaci práce uvádí i stručný popis konkrétní činnosti. Na konci druhé části je více přiblížena konkrétní aktivita největšího hnutí v České republice. Touto částí si práce klade za cíl předložit uceleně přehled hnutí a porovnat tak jejich aktivity na poli ochrany života od početí.

Klíčová slova: pro-life hnutí, potrat, ochrana nenarozeného života, pomoc těhotným ženám v tísni

Annotation

HONZÍČEK, Josef. *Unborn life protection in the Czech Republic – Comparison of Pro-life Movements and Organisations*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2015. 59 pp., Bachelor Degree Thesis.

The bachelor thesis deals with the entire view on the issue of protecting unborn life in the Czech Republic.

The first part defines notions of life and death mostly from the biblical view. Further it shortly describes the process of pregnancy and its end not only by birth, but even by artificial interruption and mentions methods of abortions. The thesis then deals with the legislative and shows what options from the legal aspect pregnant women have. Because a great deal of projects for pregnant mothers in need are organised by religious organisations, the bachelor thesis then deals with individual documents and their take on the issue of protecting unborn life. At the end of the first part, these thoughts are then summarised from the point of view of the Christian ethics.

The second part begins by presenting statistics of natality and abortion rates in the Czech Republic in the last 20 years. Then follows the very point of the thesis, the summary of individual pro-life movements and organisations whose programmes and activities deal with pregnant mothers in need and offer their help. For individual movements and organisations there are short descriptions of their specific activity. More specific look on the activity of the biggest pro-life movement in the Czech Republic is described at the end of the second part. With this part the thesis aims to coherently submit a summary of pro-life movements and compare their activity in the field of protecting life from conception.

Keywords: pro-life movement, abortion, protection of unborn life, helping pregnant women need.

Obsah

1	Úvod	8
2	Život	10
2.1	Život ve filosofickém smyslu	10
2.2	Život z biblického pohledu	11
3	Smrt	12
3.1	Smysl smrti	12
3.2	Smrt a křesťan	13
4	Těhotenství	14
4.1	Průběh těhotenství	14
4.2	Zakončení těhotenství	15
4.2.1	Potrat	15
4.2.2	Potrat indukovaný (terapeutický)	16
4.2.3	Předčasný porod	17
4.2.4	Ektopické těhotenství	17
5	Legislativa upravující možnost ukončení těhotenství	19
5.1	Zákon o umělém přerušení těhotenství	19
5.2	Prováděcí vyhláška k zákonu o umělém přerušení těhotenství	20
5.3	Listina základních práv a svobod	21
6	Církevní dokumenty	22
6.1	Humanae vitae	22
6.2	Gaudium et spes	23
6.3	Casti conubii	23
6.4	Evangelium vitae	24
6.5	Sociální encykliky	25
6.6	Katechismus katolické církve	26
6.7	Kodex kanonického práva	27
7	Souhrn v křesťanské etice	28
8	Statistická data z České republiky	31
8.1	Vývoj počtu ukončených těhotenství v České republice	31
8.2	Vývoj počtu ukončených těhotenství potratem v České republice	32
9	Pro-life hnutí a organizace působící v České republice	36
9.1	Pro-life	36

9.2	Hnutí Pro život ČR, o. s.	36
9.2.1	Činnost Hnutí Pro život ČR, o. s.	37
9.3	Nadační fond Betlém nenarozeným	38
9.3.1	Činnost Nadačního fondu Betlém nenarozeným	39
9.4	Res Claritatis	40
9.5	Immaculata	40
9.6	Stop genocidě, o. s.	40
9.6.1	Činnost Stop genocidě, o. s.	41
9.7	Centrum naděje a pomoci (CENAP)	41
9.7.1	Činnost Centra naděje a pomoci	41
9.8	Na počátku, o.p.s.	42
9.8.1	Činnost Na počátku, o.p.s.	42
9.9	Nejmenší z nás	43
9.10	Iniciativa Nech si mě	44
9.11	Občanské sdružení ONŽ	44
9.12	Fond ohrožených dětí	44
9.13	Azylové domy pro těhotné matky v tísni	44
9.14	Babybox	47
10	Porovnání činnosti jednotlivých hnutí a organizací	48
11	Národní pochod pro život	49
11.1	Program a průběh Národního pochodu pro život	49
11.2	Regionální pochody	50
12	Závěr	51
13	Použitá literatura a zdroje	53
14	Přílohy	59

1 Úvod

Ochrana nenarozeného života je v dnešní společnosti často diskutovaným tématem. A to nejen ve společnosti, ale i v politice. Na úrovni Evropského parlamentu se často vedou debaty a boje o hlasy v rámci genderové politiky, chápání sexuality člověka a respektování života člověka v jeho plné šíři od početí po přirozenou smrt. Roste počet rozvedených manželství, dětí narozených mimo manželství, klesá porodnost a již dnes je jasné, že evropská společnost začíná stárnout, stagnovat v přirozené obnově. Celkově je velmi nízký počet dětí narozených na jednu ženu. Evropa dává zelenou sňatkům osob stejného pohlaví, potratům, potratovým pilulkám a různým dalším metodám zabraňujícím otěhotnění, eutanazii. Na druhou stranu se nemalé množství finančních prostředků investuje v medicíně k výzkumům na embryonálních buňkách, které by mohly sloužit k léčbě nejen degenerativních onemocnění, ale také k prodloužení života člověka. Nemalá snaha se také vyvíjí v léčbě neplodnosti mužů a žen, kteří touží po svém dítěti, a jeho početí je problematické. Obecně se celá Evropa nachází v krizi, ze které nebude lehké najít východisko.

Česká republika jako součást Evropské unie a plně integrovaná část Evropy řeší obdobné problémy. V této práci si proto budeme všimát především problematiky ochrany nenarozených dětí. Počet potratů sice dlouhodobě klesá, ale tento pokles není dán uznáním práva na život nenarozeného dítěte, ale rostoucím povědomím o využívání metod zabránění těhotenství a jejich používání. Mimo jiné byla u nás v loňském roce nově zaregistrovaná potratová pilulka RU-486, která může způsobit tzv. chemický potrat. Žádná z metod zabránění těhotenství a potratu není naneštěstí bez možných vedlejších účinků. Tato rizika se pacientkám bohužel moc nesdělují. V rámci antikoncepce je dnes jasně prokázáno, že může způsobovat trombózy, embolie a další zdravotní komplikace. Kromě toho již existují výzkumy, které jasně ukazují na jeden paradox. Samotná antikoncepce nefunguje jen u žen, ale díky vylučování zbytků hormonů, na základě kterých antikoncepce funguje, dochází postupně i k problémům s plodností u mužů. Protože se tyto hormony v přírodě zcela neodbourávají, čistírný odpadních vod je nejsou schopny odstranit a lidé je nechtěně přijímají v pitné vodě. Potratové pilulky nefungují stoprocentně, v některých případech potrat nevyvolají a těhotenství pokračuje dále. Po umělém ukončení těhotenství hrozí ženám, které tento

zákrok podstoupily, problémy s plodností, nebo dokonce totální neplodnost.

Ač by se mohlo zdát, že se potratová problematika musí díky snižujícím se počtům potratů ve statistikách dostávat na okraj veřejné diskuze, zájem o tuto problematiku neklesá a vznikají stále nová a nová sdružení, organizace a hnutí, která se zasazují o ochranu nenarozených od početí. Tato uskupení se často odvolávají na Listinu práv a svobod, jež je součástí našeho právního řádu a jež zaručuje právo všem na život a vyzývá k ochraně života dětí ještě před narozením.

Cílem této bakalářské práce je podívat se celostně na tuto problematiku a pokusit se uvést přehled organizací a jejich projektů zaměřených k ochraně nenarozených. Na počátku se podíváme na to, co je to život a smrt, a to nejen z pohledu filozofického, ale i křesťanského. Dále bude v rámci rozsahu této práce představen průběh těhotenství a možnosti ukončení tohoto fyziologického procesu nejen přirozeným porodem či potratem, ale i umělým ukončením rané gravidity. Jelikož se práce týká ochrany nenarozeného života v České republice, musí uvést také legislativu, která tuto problematiku na území našeho státu ošetřuje.

Z důvodu, že celá řada aktivit dávající možnost řešení nechtěného těhotenství jiným způsobem než potratem vychází z organizací zřizovaných křesťanskými církvemi, zejména katolickou, budou v práci rozebrány církevní dokumenty, které k těmto aktivitám vedou a vyzývají. Celou tuto část shrneme z pohledu křesťanské etiky. Než bude uveden přehled jednotlivých skupin, organizací, sdružení, hnutí a spolků, které se věnují konkrétním projektům ochrany prenatálního života, bude ve statistických datech představen vývoj počtu těhotenství a nejen indukovaných potratů za posledních více než 20 let.

Samotný závěr práce je věnován konkrétnímu projektu největší organizace Hnutí pro život ČR zasazující se o mimo jiné úpravu legislativy tak, aby odpovídala Listině práv a svobod a křesťanskému pohledu na život v Evropě, která je na křesťanských kořenech vystavěna.

2 Život

Život člověka byl v původních náboženských společnostech teonomní, tedy posvátný a závislý na Bohu. Byl chráněn jako tabu, něco nedotknutelného. Člověk neměl právo s ním disponovat dle svých představ.¹ Díky velkému posunu v přírodovědných vědách a výzkumu v medicíně má dnes člověk pocit, že se svým životem může nakládat dle svých představ. A to již na počátku, kdy se snaží určovat dobu otěhotnění, snaží se včas přijít na genetické vady u očekávaného dítěte a v případě hrozby postižení včas ukončit těhotenství potratem. Na druhou stranu se v případě poruch plodnosti, kterých dnes díky zhoršujícímu se životnímu prostředí přibývá, lidé snaží o početí potomka za každou cenu hormonálními zásahy nebo oplodněním mimo tělo matky (in vitro fertilization) a implantací embrya do předem hormonálně připravené dělohy. Člověk se také snaží nakládat se svým životem dle svých představ v jeho celém průběhu a v poslední době především na konci. Obava ze smrti a stárnutí vyhání staré a nemocné lidi do domovů pro seniory a hospiců a v některých zemích Evropy se již provádí aktivní eutanazie, aby se v mnoha případech ukrátilo utrpení, bolest a strádání při nemoci a umírání. Lidský život je tedy plánován a manipulován, umírání se nechápe jako přirozená součást života, ale jako selhání techniky a medicíny.²

2.1 Život ve filosofickém smyslu

„Život je především to, co zakoušíme v oživeném těle.“³ Život je analogický způsob bytí uskutečňující se na jednotlivých stupních skutečnosti. Živá bytost je mnohem otevřenější vůči svému okolí než bytost neživá v tom, že přijímá a zpracovává vnější dojmy, dává se do služeb jiných svou vlastní bytostnou realizaci. Živá bytost roste tak, že zahrnuje okolí do svého bytí a také narůstá její zasahování do okolí.

¹ Srov. BROŽ, Vojtěch. *Morální teologie. Druhá část: Konkrétní morálka*. 1. vyd. Hradec Králové. Kurz pro studenty náboženské výchovy, 2004/2005. s. 28.

² Srov. BROŽ, Vojtěch. 2004/2005.

³ RAHNER, Karl. VORGRIMLER, Herbert. Život. In *Teologický slovník*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 2009. s. 485.

2.2 Život z biblického pohledu

„*Bůh je živý a volá i nás k věčnému životu*“⁴. Bible si všímá života ve všech jeho formách. Člověk touží po životě a Bůh mu odpovídá svojí štědrostí, když jej rozdává. Neboť život má svůj původ v Bohu, život člověka navíc zvláštním způsobem. „*Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského lůna, posvětil jsem tě.*“⁵ Člověk je svojí realitou, svojí existencí a svým uskutečněním konstituován transcendentálním vztahem k Bohu. Bůh je původem a cílem člověka. Člověk je stvořen Bohem, je tedy teocentricky zaměřený, díky tomu, že se Bůh stal člověkem v osobě Ježíše z Nazaretu, je člověk orientován i christocentricky, a jelikož původem života a cílem člověka je Bůh, je naplnění člověka dějinně-eschatologické. A díky tomu, že má člověk původ v Bohu, je jeho tvůrčím záměrem, byl tedy stvořen jako obraz Boží.⁶ Život se na zemi dle zprávy 1. knihy Mojžíšovi objevuje na konci jeho stvořitelského díla. Pátého dne zvířata a nakonec je stvořen člověk. „*I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.*“⁷ Bůh má ale v moci i závěr života člověka. „*Kdyby měl na mysli jenom sebe a svého ducha i dech k sobě zpět stáhl, tu by všechno tvorstvo rázem zahynulo, člověk by se obrátil v prach.*“⁸ Bůh má tedy v moci celý život člověka. Život člověka je dar, a pokud jej člověk neumí dát, nemá právo jej ani brát. „*Kdo prolíje krev člověka, toho krev bude člověkem prolita, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím.*“⁹ Bůh je ochráncem života a také zakazuje zabítí. „*Nezabiješ.*“¹⁰ Život člověka je trvale ohrožen, stále jsme v nebezpečí smrti. Jsme závislí na dechu, který vůli nedokážeme zcela ovládat.¹¹

⁴ Srov. DARRIEUTORT, André, GRELOT, Pierre. Život. In: *Slovník biblické teologie*. X. LÉON-DUFOUR et al. 1. vyd. Řím: Velehrad – Křesťanská akademie, 1991. s. 645.

⁵ Jer 1, 5

⁶ Srov. MÜLLER, Gerhard Ludwig. *Dogmatika pro studium a pastorači*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. s. 888.

⁷ Gen 2, 7

⁸ Jb 34, 14 - 15

⁹ Gen 9, 6

¹⁰ Ex 20, 13

¹¹ Srov. DARRIEUTORT, André, GRELOT, Pierre. 1991.

3 Smrt

Na opačném břehu života člověka se nachází smrt a každý člověk se s touto skutečností již od počátku svého života setkává. Se smrtí musí každý z nás počítat každým okamžikem, neboť každý člověk uzří smrt. „*Který muž kdy žil a nedočkal se smrti?*“¹² Skličující skutečnost pro toho, kdo žije v hojnosti a blahu, ale vysvobození a útěcha pro toho, kdo prožívá utrpení, ústrky a trápení.¹³ „*Že bych spíše volil zardoušení, spíše smrt než kruté trápení.*“¹⁴ Smrt je společným údělem všech lidí a díky ní vnímáme život člověka jako křehký, stále ohrožený. „*Jako květ vzejde a zvadne, prchá jako stín a neobstojí.*“¹⁵ „*Všechno má svou určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas: je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat.*“¹⁶ Dle Kazatele je vše marnost a člověk by mohl upadat do melancholie a propadat pocitu zbytečnosti a nejistoty, ale pravá moudrost jde určitě dále a dokáže přijímat i takový Boží úradek.¹⁷ „*Neboj se rozsudku smrti, pamatuj na ty, kdo tě předešli, i na ty, co půjdou po tobě. Je to rozsudek vyneseny Hospodinem nade vším tvorstvem. Proč bys měl odporovat vůli Nejvyššího? Ať život trvá deset, sto nebo i tisíc let, v podsvětí se na to nikdo nebude ptát.*“¹⁸

3.1 Smysl smrti

Samotná smrt je velmi těsně spjata s otázkami po smyslu života a existence života na této planetě. Může se nám jevit jako trest za spáchané zlo.¹⁹ Bible naznačuje, že spravedlnost vyžaduje smrt bezbožníka. „*Avšak svévolníci zhynou, nepřátelé Hospodinovi se vytrátí jak půvab lučin, vytrátí se v dýmu.*“²⁰ Potom nám vyvstává otázka, jak hledět na smrt spravedlivých, vždyť jejich osud je stejný jako lidí zlých. To

¹² Žl 89, 49

¹³ Srov. DARRIEUTORT, André, GRELOT, Pierre. 1991.

¹⁴ Jb 7, 15

¹⁵ Jb 14, 2

¹⁶ Kaz 3, 1-2

¹⁷ Srov. DARRIEUTORT, André, GRELOT, Pierre. 1991.

¹⁸ Sir 41, 3-4

¹⁹ Srov. DARRIEUTORT, André, GRELOT, Pierre. 1991.

²⁰ Žl 37, 20

je ale zahaleno rouškou tajemství posmrtného života.²¹ A původ smrti? Bůh nestvořil smrt, chtěl, aby člověk trval. Smrt přišla skrze zlého. „*Bůh totiž stvořil člověka k neporušitelnosti a učinil ho obrazem vlastní nepomíjitelnosti.*“²²

3.2 Smrt a křesťan

Tak jako smrt přišla na svět příčinou hříchu Adama a je stálou připomínkou existence hříchu lidí na Zemi (měli jsme na ni všichni účast), tak i při smrti Krista na kříži jsme byli ponořeni do jeho smrti, měli jsme rovněž na ní účast. Křtem se stáváme účastni smrti Krista. Jenže smrt s Kristem je odumřením skutečné smrti, protože s Kristem jsme skutečně živi. „*Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.*“²³ A naše spojení ve smrti s Kristem, které se zpečetilo naším křtem, se má uskutečňovat každý den. Každý den máme s Kristem umírat, zabíjet v nás skutky těla. Neseme v sobě smrtelnost Krista, aby se v nás zároveň projevoval život Krista. Samotná tělesná smrt není pro křesťana jakýmsi nevyhnutelným osudem, křesťan pro Pána umírá, jako pro něj žil. Pro křesťana je totiž smrt ziskem, životem s Kristem.²⁴ „*Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší.*“²⁵

²¹ Srov. DARRIEUTORT, André, GRELOT, Pierre. 1991.

²² Mdr 2, 23

²³ Jan 11, 25

²⁴ Srov. DARRIEUTORT, André, GRELOT, Pierre. 1991.

²⁵ Fil 1, 23

4 Těhotenství

Těhotenství je období, které začíná početím a končí nejobvykleji porodem, eventuelně císařským řezem, někdy také potratem nebo interrupcí. V děloze ženy se v tomto období vyvíjí nový člověk do doby, kdy je schopen žít mimo tělo matky.

4.1 Průběh těhotenství

Těhotenství obvykle trvá 40 týdnů od prvního dne posledního menstruačního cyklu, 38 týdnů od oplodnění. Celé období dělíme do tří trimestrů, kdy v prvním z nich je nejvyšší riziko spontánního potratu především z důvodů různých defektů plodu, eventuelně nefyziologických překážek na straně matky nebo poškozením plodu po početí.

Na začátku těhotenství je proces oplodnění matky, kdy jsou při sexuálním aktu vpraveny mužské pohlavní buňky (spermie) do ženských pohlavních cest, kde dochází ke splnutí jedné spermie a nejčastěji jednoho vajíčka (samičí pohlavní buňka) a vzniká zygota. V případě poruch početí se v dnešní době tento úkon děje v asistované reprodukci v laboratořích, tzv. IVF (in vitro fertilization). Zygota je totipotentní buňka, což znamená, že je schopna dělením produkovat jakoukoli buňku v těle. Zygota se dále dělí mitoticky, to znamená, že vznikají vždy buňky s plným množstvím DNA. Ve stádiu 16 buněk se tato skupina buněk jmenuje morula a dochází k sestupu z vejcovodů, kde došlo k oplození, do děložního rohu. Pokud nedojde k sestupu do dělohy, ale zygota vycestuje mimo vejcovod do dutiny břišní, jedná se o těhotenství mimoděložní. Dalším dělením dochází ke vzniku blastocysty a k uhníždění vajíčka v děložní sliznici, kde se v místě uhníždění začne formovat placenta, která je odpovědná za výživu plodu. V tomto stádiu přibližně 18 dní od oplození vajíčka nazýváme dané uskupení buněk embryem. V embryu se procesem gastrulace začnou dělit buňky do tří vrstev – ektoderm, mezoderm a entoderm, které dávají již základ k vývoji všech tkání v těle budoucího člověka. V druhém měsíci těhotenství se nenarozené dítě již nazývá plodem, má založeny všechny orgány, jeho srdce bije a v mozku probíhá již elektrická aktivita. Ve třetím měsíci již slyšíme tlukot srdce stetoskopem, dítěti se vytváří prsty a svírá ruku v pěst. Ve čtvrtém měsíci dítě slyší matčin hlas a vnímá zvuky z okolí. V pátém měsíci matka vnímá pohyby dítěte, dítěti začínají růst vlasy a řasy a můžeme ultrasonograficky rozpoznat pohlaví. V šestém měsíci se dítě aktivně v děloze otáčí a je zde již šance

na přežití v případě předčasného porodu. V sedmém měsíci dítě rychle roste, v osmém chvatně roste mozek, a dítě má již vysokou šanci na přežití v případě předčasného porodu. Na konci devátého měsíce přichází porod a končí prenatální stádium života člověka.²⁶

Prenatální stádium života člověka můžeme dělit do tří fází – neembryonální (od prvního dělení zygoty po uhnízdění, tzv. nidaci vajíčka), embryonální (do osmého týdne těhotenství, probíhá organogeneze, tedy založení a vývoj vnitřních orgánů) a fetální fázi (od třetího měsíce těhotenství do konce intrauterinního období, růst a další diferenciací tkání a orgánů). Do tohoto procesu ale mohou zasahovat různé faktory, které ovlivňují vývoj a růst dítěte. Jsou to nejen genetické abnormality, ale dále i fetální infekce, choroby matky. Dále má vliv na vývoj plodu podvýživa matky, poruchy životosprávy, sem můžeme přiřadit negativní vlivy různých závislostí, a to vše může vést ke komplikacím v těhotenství, k vývojovým vadám dětí a spontánním potratům.²⁷

4.2 Zakončení těhotenství

Těhotenství je fyziologicky zakončeno porodem. Některé gravidity ale mohou končit předčasně a jinak než porodem. Tato zakončení označujeme jako poruchy délky těhotenství. Mezi předčasně ukončenou graviditu patří potrat, předčasný porod a tzv. ektopické neboli mimoděložní těhotenství. Existuje však i opožděné zakončení gravidity v případě přenašení plodu.²⁸

4.2.1 Potrat

„Potratem se rozumí plod, který po úplném vypuzení nebo vyjmutí z těla matky neprojevuje ani jednu ze známek života a jehož porodní hmotnost je nižší než 500 g nebo jehož hmotnost nelze zjistit, jestliže je těhotenství kratší než 22 týdnů.“²⁹ Dle statistik

²⁶ Srov. Těhotenství. In: *Wikipedia: Otevřená encyklopedie* [online]. St. Peterburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, 2015/05/08 [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Těhotenství>.

²⁷ Srov. DORT, Jiří. *Neonatologie*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2005. s. 101.

²⁸ Srov. ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. *Porodnictví*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006. s. 544.

²⁹ ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006. s. 182.

přibližně 10 až 15 % gravidit je zakončeno potratem, přičemž riziko spontánního potratu roste s věkem matky. Potraty můžeme dělit na dvě kategorie, a to potrat spontánní (abortus spontaneus) a potrat indukovaný, terapeutický (abortus inductus).

Potrat spontánní nastává díky embryonálním a fetálním abnormitám a dále z mateřských příčin, kam řadíme hormonální změny, malformace, záněty a nádory dělohy, dále onemocnění matky a infekce. Mezi potraty indukované řadíme umělé ukončení těhotenství, a to většinou na žádost matky z různých důvodů, např. sociálních. Dále sem patří potrat z důvodů zdravotních indikací ze strany matky, ať už se jedná o závažná celková onemocnění, maligní tumory nebo psychická onemocnění, nebo z důvodů zdravotních indikací ze strany plodu. Sem řadíme různá postižení plodu prokázaná genetickým vyšetřením nebo infekcí.³⁰

Potrat dále dělíme na nekomplikovaný a komplikovaný. Nekomplikovaný potrat probíhá ve třech stádiích – hrozící potrat, počínající potrat a potrat úplný. Mezi komplikované potraty řadíme potom potrat protražovaný, neúplný, horečnatý a zamlklý.³¹

4.2.2 Potrat indukovaný (terapeutický)

Možnost provést umělé ukončení těhotenství se řídí platnou legislativou daného státu. V České republice tuto problematiku upravuje zákon č. 66/1986 Sb. Těhotenství lze přerušit do konce 12. týdne, počítáno od prvního dne poslední pravidelné menstruace. Po uplynutí této doby je možno ukončit graviditu, je-li ohrožen vážně život matky nebo prokázáno těžké poškození plodu. Toto lze provést do 24. týdne těhotenství. Podmínkou tohoto potratu je limit 6 měsíců od posledního umělého ukončení gravidity. Mezi výjimky patří případy, kdy žena alespoň dvakrát rodila nebo je starší 35 let nebo je podezření, že otěhotněla z důvodů kriminálního činu. Potrat nelze provést, pokud zdravotní stav matky zvyšuje riziko tohoto zákroku (zánětlivá onemocnění nebo akutní přenosné choroby). Nejčastější důvody k vyvolání potratu jsou zdravotní indikace, které upravuje vyhláška č. 75/1986 Sb.³²

V prvním trimestru gravidity se potrat provádí buď vakuumexhaucí nebo

³⁰ Srov. ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006.

³¹ Srov. ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006.

³² Srov. ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006.

dilatací děložního hrdla a curettage. Od nedávné doby je u nás povolena aplikace antagonistů progesteronu, což je vlastně chemicky vyvolaný potrat. Jedná se o miniinvazivní metody, a pokud je potrat proveden do 7. týdne gravidity, nazýváme tento úkon miniinterrupcí. Ve druhém trimestru se potrat provádí aplikací prostaglandinů, které de facto vyvolají předčasný porod, nebo klasickou metodou dilatace děložního hrdla a odstranění plodu a dále *sectio minor*.³³

4.2.3 Předčasný porod

„Plody narozené před 37. týdnem gestace (do 259 dní od prvního dne poslední menstruace a do 245 dní od koncepce) jdou klasifikované jako předčasně rozené. Jako velmi nezralé jsou vnímány plody vážící méně než 1500 gramů a za extrémně nezralé považujeme plody vážící méně než 1000 gramů.“³⁴ Příčinami předčasného porodu jsou různé komplikace v průběhu těhotenství, například infekce, krvácení v těhotenství, vícečetná gravidita, vývojové vady dělohy, celkové onemocnění matky a vrozené vývojové vady plodu. Dále jsou příčinami tohoto procesu epidemiologické faktory jako například věk, výška a hmotnost matky, socioekonomický stav rodiny, kouření, drogy, toxické látky, psychologické faktory. Za další důvody předčasného porodu jsou považovány iatrogenní faktory (tedy způsobené léčbou a zákroky) a závažné zdravotní faktory matky.³⁵

4.2.4 Ektopické těhotenství

„*Ektopické těhotenství (graviditas ectopica) je stav, při kterém oplozené plodové vejce niduje mimo oblast děložní dutiny.*“³⁶ Často je tento pojem znám pod lékařsky nepřesným pojmem mimoděložní těhotenství, protože nezahrnuje možnosti uhníždění oplozeného plodového vejce patologicky v různých částech dělohy. Příčinami jsou metody asistované reprodukce, zavádění nitroděložních tělísek, plánování těhotenství do pozdějšího věku nebo přesnější diagnostika a odhalení této patologie. Ektopickou graviditu dělíme dle lokalizace nidace zygoty na tubární ektopické těhotenství, tedy v oblasti vejcovodu, dále v oblasti vaječníků nebo děložního hrdla a tzv. břišní

³³ Srov. ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006.

³⁴ ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006, s. 189.

³⁵ Srov. ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006.

³⁶ ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006, s. 197.

ektopické těhotenství, tedy mimo dělohu.³⁷

³⁷ Srov. ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. 2006.

5 Legislativa upravující možnost ukončení těhotenství

V České republice pod Ústavem zdravotnických informací a statistik České republiky existuje Národní registr potratů. Účelem tohoto registru je zjištění údajů pro posouzení kvality péče o reprodukční zdraví. Anonymizované údaje jsou potom předávány na Český statistický úřad. Povinnému hlášení podléhají všechny druhy potratů, ať již samovolné, nebo miniinterrupce či přerušení těhotenství klasickými metodami. Dále sem patří i informace o přerušení ektopické gravidity.³⁸ V České republice se přerušení těhotenství řídí zákonem o umělém přerušení těhotenství. K zákonu byla vydána prováděcí vyhláška. Zároveň se v roce 1992 se Česká republika přihlásila k Listině práv a svobod.

5.1 Zákon o umělém přerušení těhotenství

Zákon číslo 66/1986 Sb., který byl vydán 20. října 1986 Českou národní radou, v paragrafu prvním uvádí účel vydání tohoto zákona: „*Zákon upravuje umělé přerušení těhotenství a se zřetelem na ochranu života a zdraví ženy a v zájmu plánovaného a odpovědného rodičovství stanoví podmínky pro jeho provádění.*“³⁹ Hned v dalším paragrafu vyzývá k odpovědné výchově k plánovanému a odpovědnému rodičovství tak, aby se předcházelo nutnosti potratů. Mimo jiné se prostředky bránící otěhotnění a podléhající lékařskému předpisu poskytují ženám bezplatně. V paragrafech 4 až 6 řeší podmínky pro umělé přerušení těhotenství. „*Ženě se uměle přeruší těhotenství, jestliže o to písemně požádá, nepřesahuje-li těhotenství dvanáct týdnů a nebrání-li tomu její zdravotní důvody.*“⁴⁰ Další možnost přerušení těhotenství nastává v případě ohrožení život a zdraví matky nebo je-li ohrožen zdravý vývoj plodu či je plod geneticky poškozen. Ženám mladším 16 let je možné provést potrat se souhlasem zákonného zástupce, u žen v rozmezí 16 až 18 let je zákonný zástupce o provedené interrupci

³⁸ Srov. Národní registr potratů [online]. © ÚZIS ČR 2010-2015 [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/registry-nzis/nrpot>.

³⁹ Zákon o umělém přerušení těhotenství [online]. Úplné Znění, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/66-1986-sb-o-umelem-preruseni-tehotenstvi/>.

⁴⁰ Zákon o umělém přerušení těhotenství [online]. Úplné Znění, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/66-1986-sb-o-umelem-preruseni-tehotenstvi/>.

informován po provedení zákroku.⁴¹

Následující paragrafy řeší postup při projednání umělého přerušování těhotenství, kdy žena o tento zákrok požádá svého ženského lékaře dle místa bydliště, pracoviště nebo studia. Lékař má ženu poučit, a jestliže žena i přesto na zákroku trvá a shledává lékař splněné podmínky pro výkon, je žena odeslána do příslušného zdravotnického zařízení. Žena má možnost v případě nevyhovění její žádosti u svého lékaře postoupit tuto žádost na vyšší úroveň v rámci okresu a kraje. Příplatek za provedení zákroku se řídí dle obecného právního předpisu.

5.2 Prováděcí vyhláška k zákonu o umělém přerušování těhotenství

Prováděcí vyhlášku číslo 75/1986 Sb. vydala Česká národní rada 7. listopadu 1986, poslední novelizací prošla v roce 1992. Zmíněná vyhláška dále rozvíjí zákon o umělém přerušování těhotenství. V prvním paragrafu uvádí důvody, kdy nelze vyhovět žádosti ženy o přerušování gravidity. Buď to neumožňuje její aktuální zdravotní stav, nebo neuplynulo šest měsíců od poslední interrupce. Zde jsou však možné výjimky. Možné je to v případě, že žena již dvakrát rodila nebo je starší 35 let anebo existuje důvodné podezření, že těhotenství vzešlo v důsledku trestné činnosti.⁴²

Seznam nemocí, syndromů a stavů bránících povolit vyvolání potratu je uveden v příloze vyhlášky. Uplyne-li 12 týdnů těhotenství, lze těhotenství uměle přerušit v případě ohrožení života matky, je-li jisté poškození plodu, nebo pokud je plod nežitelný. Jsou-li pro potrat důvody genetické, je možné přerušování těhotenství provést do konce 24. týdne gravidity. Jestliže k potratu dalo podnět zdravotnické zařízení a žena odmítá podstoupit samotný zákrok, musí o tom matka učinit písemné prohlášení. V paragrafu čtvrtém je uveden postup při žádosti ženy o potrat.⁴³ Důležitý je však odstavec třetí, který říká: „Žena může až do začátku výkonu umělého přerušování

⁴¹ Srov. Zákon o umělém přerušování těhotenství [online]. *Úplné Znění*, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/66-1986-sb-o-umelem-preruseni-tehotenstvi/>.

⁴² Srov. Předpis č. 75/1986 Sb. [online]. *Zákony pro lidi*, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1986-75>.

⁴³ Srov. Předpis č. 75/1986 Sb. [online]. *Zákony pro lidi*, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1986-75>.

*těhotenství vzít svou žádost nebo souhlas zpět. Tuto skutečnost uvede lékař ve zdravotnické dokumentaci ženy.*⁴⁴

5.3 Listina základních práv a svobod

Listina základních práv a svobod byla 16. prosince 1992 usnesením předsednictva České národní rady vyhlášena jako součást ústavního pořádku České republiky. Hned na začátku listiny je uveden základ všech práv. *„Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcižitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.*“⁴⁵ Mimo jiné se dále praví, že tato práva a svobody jsou zaručené všem bez ohledu na pohlaví, rasu, barvu pleti, národnost, jazyk, vyznávání náboženství, politické smýšlení či sociální postavení. Mezi nejzákladnější lidská práva dle tohoto dokumentu patří právo na život a jeho ochrana. *„Každý má právo na život. Lidský život je hoden ochrany již před narozením. Nikdo nesmí být zbaven života.*“⁴⁶ Dle čtvrté hlavy listiny je rodičovství a rodina pod ochranou zákona a těhotným ženám se zaručuje zvláštní péče a ochrana.⁴⁷

⁴⁴ Předpis č. 75/1986 Sb. [online]. *Zákony pro lidi*, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1986-75>.

⁴⁵ Listina práv a svobod. [online]. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky*. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

⁴⁶ Listina práv a svobod. [online]. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky*. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

⁴⁷ Srov. Listina práv a svobod. [online]. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky*. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

6 Církevní dokumenty

„Sdělovat život je vážnou povinností manželů. Ti jsou proto svobodní a odpovědní spolupracovníci Boha stvořitele.“⁴⁸ Tak uvádí svou encykliku papež Pavel VI., která se věnuje správnému způsobu sdělování života.

6.1 Humanae vitae

A dále pokračuje: „To je pro ně vždy zdrojem velkých radostí, někdy ovšem též spojených s nemalými potížemi a úzkostmi. Plnění této povinnosti působilo ve všech dobách vážné problémy ve svědomí, ale s vývojem společnosti v poslední době nastalo mnoho změn, z nichž vznikají nové otázky, že je Církev nemohla nechat bez povšimnutí. Jde přece o věc tak nesmírně se dotýkající života a štěstí lidí.“⁴⁹ Svatý otec dále vykládá, že je to vše způsobeno nejen přibývajícím množstvím lidí na Zemi, ale i technickým a také medicínským rozvojem a novými možnostmi v racionálním ovládnutí přírodních sil. Jednoduše člověk má touhu ovládat celý svůj život, své tělo, psychiku ale i zákony, kterými se řídí předávání života.⁵⁰ „O problému porodnosti, jako o každém jiném problému týkajícího se člověka, nutno uvažovat...především ve světle celkového pohledu na člověka a jeho povolání nejen přirozeného a pozemského, ale i nadpřirozeného a věčného.“⁵¹ V desáté kapitole encykliky se Svatý otec věnuje odpovědnému rodičovství a věnuje se i pohledu na odpovědné rodičovství podmíněném různými fyzickými, hospodářskými a sociálními podmínkami. Dle jeho názoru jsou dvě možnosti, a to buď řádně uvážené rozhodnutí pro velkou a početnou rodinu, nebo rozhodnutí plynoucí z vážných důvodů zároveň se zachováním mravního života vyhnout se po nějakou dobu narození nového dítěte.⁵² Dále se věnuje nerozlučitelnosti pohlavního styku s možným početím nového života. Úvod této encykliky ale můžeme i přesto aplikovat na problematiku ochrany nenarozeného života. Kromě jiného se část

⁴⁸ Pavel IV. *Humanae vitae. O správném řádu sdělování lidského života*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1959. s. 7.

⁴⁹ Pavel IV. 1959. s. 7.

⁵⁰ Srov. Pavel IV. 1959.

⁵¹ Pavel IV. 1959. s. 13.

⁵² Srov. Pavel IV. 1959.

encyklyky věnuje lékařům, kterým píše: „*Velmi si vážíme lékařů a členů zdravotnického personálu, kterým ve výkonu jejich povolání nade všemi lidskými zájmy leží na srdci vyšší požadavky jejich křesťanského povolání. Ať tedy i nadále podporují při každé příležitosti řešení vyplývající z víry a ze zdravého rozumu a snaží se o nich přesvědčovat a přivádět ostatní ve svém prostředí k jejich respektování.*“⁵³

6.2 Gaudium et spes

Ve své encyklice *Humanae vitae* se Pavel VI. také odvolává na dokumenty II. vatikánského koncilu, na němž se koncilní otcové věnovali také problematice úcty k lidskému životu. Otcové si uvědomují, že se v dnešní době mohou manželé ocitnout v situaci, kdy je problematické mít další dítě. V dokumentu se dále píše: „*Někteří se opovažují řešit tyto problémy způsobem nečestným, neštítí se dokonce ani usmrcení; církev však připomíná, že mezi Božími zákony, týkajícími se na jedné straně předávání života a na druhé straně pěstování pravé lásky, nemůže být skutečný rozpor.*“⁵⁴ Konstituce dále uvádí, že Bůh je pánem nad životem a úkol udržovat život byl svěřen lidem. Ale tento úkol máme plnit způsobem hodným člověka.⁵⁵ „*Život se má tedy s největší péčí chránit už od samého početí; potrat a usmrcení nemluvněte jsou hanebné zločiny.*“⁵⁶ Pastorální konstituce jasně říká, že děti církve nesmějí nastoupit cestu řízení porodnosti, která by odporovala názoru učitelského úřadu církve.⁵⁷

6.3 Casti conubii

Svatý otec Pius XI. se své encyklice věnující se manželství a rodině mimo jiné věnuje přímo potratům. „*Ale musím se též zmíniti, Ctihodní Bratří, o jiném velice těžkém zločinu, jímž je ohrožován život potomků, skrytých v lůně mateřském. Někteří si přejí, aby byl dovolen podle rozhodnutí rodičů, jiní jej prohlašují sice za zakázaný, ovšem mimo vážné důvody, již nazývají zdravotními, sociálními, eugenickými. Všichni žádají, aby stran trestů, jimiž státní zákony stíhají zabíjení plodů dosud nenarozených, tytéž*

⁵³ Pavel IV. 1959. s. 31.

⁵⁴ Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě. In *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s. 226.

⁵⁵ Srov. Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě. 2002.

⁵⁶ Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě. 2002. s. 226.

⁵⁷ Srov. Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě. 2002.

*zákony uznaly ony důvody a prohlásili toto jednání za beztrestné.*⁵⁸ Svátý otec si sice uvědomuje, jaké vážné nebezpečí hrozí matkám, že je někdy v sázce i jejich život. Ale ptá se, čím může být ospravedlněna smrt nevinného?⁵⁹ „*At' již jest obětována matka nebo dítě, je to vždy proti Božímu přikázání i proti hlasu přírody: Nezabiješ. Vždyť život obou jest věci stejně svatou a žádná moc jej nesmí zabít, ba ani autorita státní.*“⁶⁰ Chválí čestné a zkušené lékaře, kteří se snaží zachovat život matky i dítěte. Svátý otec se rovněž odvolává na svatého Augustina, který se ve svém díle *De nuptiis et concupiscentiis* vystupuje proti rodičům, kteří se snaží zabránit početí, nebo dokonce zabít své nenarozené dítě. A k důvodům sociálním či zdravotním, které mají posloužit jako oprávnění k provedení potratu, uvádí verš z listu Římanům.⁶¹ „*Čiňme zlo, aby přišlo dobro? Ty čeká spravedlivé odsouzení!*“⁶² Dále Pius XI. vyzývá zákonodárce, aby bránili nevinný život, že je jejich povinností nevinný život chránit. Dále se vyjadřuje proti možnosti zabránit v manželství a plození potomstva těm, kteří jsou dle odhadů a pravidel společnosti zatíženi dědičnou vadou.⁶³

6.4 Evangelium vitae

Nejnovější encyklikou věnující se životu je encyklika *Evangelium vitae* papeže Jana Pavla II. I on se věnuje potratu. Svátý otec uvádí: „*Mezi všemi zločiny, které může člověk páchat proti životu, má právě úmyslný potrat zvláštní znaky, které z něho činí přestoupení zvláště závažné a opovržen hodné.*“⁶⁴ Papež dále ukazuje na posun v chápání potratu v dnešním světě, kdy tento čin již není chápán jako zabití nevinného člověka. Tento posun je dán právě začleněním možnosti přerušení těhotenství do národních legislativ a postupným přijetím tohoto faktu obyvateli daných zemí.

Dále jasně nazývá věci pravým jménem, potrat je podle něho zabitím člověka v prvních okamžicích jeho života. Nenarozené dítě je zcela nevinné, bezbranné a jeho

⁵⁸ Pius XI. *Casti conubii. O manželství a rodině*. Praha: Československé akciové tiskárny v Praze. s. 32.

⁵⁹ Srov. Pius XI.

⁶⁰ Pius XI. s. 32.

⁶¹ Srov. Pius XI.

⁶² Řím 3, 8

⁶³ Srov. Pius XI.

⁶⁴ *Evangelium vitae* [online]. *Kebrle*. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.kebrle.cz/katdocs/EvangeliumVitae.htm>.

život je zcela závislý na matce, která se často rozhodne pro jeho odstranění. Spoluvinným na této vraždě je především otec, který matku může přímo podporovat v jejím rozhodnutí, nebo ji naopak neposkytne oporu a pomoc. Za spoluviníky lze považovat další příbuzné a koneckonců i lékaře, který potrat provede. Odpovědnost padá také na tvůrce zákonů. Papež jasně odsuzuje ospravedlnění tohoto činu tím, že se přece ještě stále nejedná o člověka. Jakmile dojde k oplození vajíčka, začíná nový život, který není životem rodičů a ani nikoho jiného. Církev jasně učí, že se má již od početí pohlížet na nový život jako na nedotknutelný s právem na život. Dále papež ukazuje na další morální problém, a to jsou pokusy na embryích, eventuálně využívání embryí jako biologického materiálu, neboť se jedná o porušení důstojnosti člověka. Mimo jiné se papež věnuje prenatálnímu výzkumu a možnosti selekce plodů, které mohou být postižené deformacemi. Tuto možnost odsuzuje, neboť není možné posuzovat užitečnost budoucího člověka měřítkem normálnosti a tělesného zdraví. Koneckonců tento názor potom ospravedlňuje i eutanazii.⁶⁵

6.5 Sociální encykliky

Sociální encykliky vydávané ve 20. století se často věnují argumentům zaznívajícím ze společnosti. Stále se opakují obavy, že díky pokračujícími medicínskému pokroku, ale i technickému rozvoji, přibývá na planetě Zemi obyvatelstva. Z toho plynou obavy, že může nastat situace, kdy nebudou všichni mít dostatek potravy a místa. Tento problém je především patrný v chudších zemích, kde nárůstu populace nestačí hrubý národní produkt.⁶⁶ Svatý otec Jan XXIII. ve své encyklice *Mater et Magistra* právě uvádí řešení, ke kterému se uchylují vlády v těchto zemích. „*Aby se tedy zabránilo krajní nouzi, považují mnozí za nutné uchýlit se k antikoncepci a ke kontrole porodnosti.*“⁶⁷ Svatý otec dále vyzývá k respektování života. Život člověka musí být pro každého posvátný, protože původ života je způsoben zásahem Boží stvořitelské moci.⁶⁸

Ve svém apoštolském listu *Octogesima adveniensi*, který napsal papež Pavel VI.

⁶⁵ Srov. *Evangelium vitae* [online]. *Kebrle*. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.kebrle.cz/katdocs/EvangeliumVitae.htm>.

⁶⁶ Srov. Jan XXIII. *Mater et Magistra*. In: *Sociální encykliky (1891 – 1991)*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1996. s. 113-174.

⁶⁷ Jan XXIII. 1996. s. 159.

⁶⁸ Srov. Jan XXIII. 1996.

k 80. výročí encykliky *Rerum novarum*, se Svatý otec opět věnuje problému narůstajícího počtu obyvatel a zhoršujících se sociálních podmínek. Znepokojuje ho postoj politiků, kteří vidí řešení problému v podpoře antikoncepce a potratů. Pavel VI. na to odpovídá: „*Bez nezcizitelného práva na manželství a na potomstvo neexistuje opravdová důstojnost člověka.*“⁶⁹

Svatý otec Jan Pavel II. ve své encyklice *Sollicitudo rei socialis* z roku 1987 upozorňuje na problém severní části světa, kde řešení demografické otázky podporou antikoncepce a potratů vede ke stárnutí obyvatelstva a k poklesu porodnosti natolik, že obyvatelstvo již není schopno se biologicky obnovovat.⁷⁰

Ke stému výročí vydání encykliky *Rerum novarum* papež Jan Pavel II. napsal encykliku *Centesimus annus*, ve které se v kapitole *Stát a kultura* vyjadřuje k problematice přerodu společností žijících dlouhou dobu v komunistické totalitě ke společností moderním, demokratickým, respektujícím lidská práva. „*Z nejdůležitějších práv je třeba uvést právo na život, k němuž patří významné právo růst po zplodění v matčině lůně, právo žít v úplné rodině a v mravném prostředí, vhodném pro vývoj a rozvoj osobnosti, právo dovést svůj rozum a svobodu ke zralosti hledáním a nalézáním pravdy, právo podílet se na práci při využívání statků země a získávat z ní obživu pro sebe a své blízké, právo svobodně založit rodinu a plodit a vychovávat děti za odpovědného uplatňování vlastní sexuality.*“⁷¹

6.6 Katechismus katolické církve

„*Lidský život je posvátný, protože již od počátku zahrnuje stvořitelskou činnost Boha a stále zůstává ve zvláštním vztahu ke Stvořiteli, svému jedinému cíli.*“⁷² Touto větou a odkazy na desatero a Matoušovo evangelium začíná část katechismu věnující se úctě a posvátnosti lidského života. Předávání života, ale také vzájemné dobro mají být

⁶⁹ Pavel VI. *Octogesima adveniens*. In: *Sociální encykliky (1891 – 1991)*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1996. s. 276.

⁷⁰ Srov. Jan Pavel II. *Sollicitudo rei socialis*. In: *Sociální encykliky (1891 – 1991)*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1996. s. 351-408.

⁷¹ Jan Pavel II. *Centesimus annus*. In: *Sociální encykliky (1891 – 1991)*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1996. s. 461.

⁷² *Katechismus katolické církve*. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. s. 553.

výsledkem spojení manželů.⁷³ Předáváním života je člověk zapojen do Božího řádu tohoto světa. Již od počátků byla početná rodina znamením Božího požehnání. V dnešní době si stále více lidí uvědomuje, že mít dítě je velký dar. Dítě nemůžeme považovat za vlastnictví.⁷⁴ Dle učení církve musí být lidskému životu již od počátku přisouzeno právo na život, práva osoby. „*Lidský život musí být absolutně respektován a chráněn od okamžiku početí.*“⁷⁵ Už v prvních staletích existence církve byl záměrný potrat uznán za zlo, protože přímý potrat odporuje mravnímu zákonu. Za zlo je považována i přímá spolupráce na provedeném potratu. To se týká nejen lékařského personálu, ale i blízkých, kteří svým postojem dohnali matku k tomuto závažnému a špatnému rozhodnutí. Přiznání práv člověku již od jeho početí znamená, že i s embryem se musí zacházet jako s osobou, má být hájeno ve své integritě, v případě nějaké zdravotní komplikace léčeno a je-li to možné, i uzdraveno. Zákroky na embryu jsou dovolené v případě, že respektují život a nevystavují embrya zbytečně velkému poškození, což znamená, že při dodržení respektu k zachování života je povolena prenatální diagnostika. Diagnóza těchto vyšetření nesmí nikdy vést k rozhodnutí zabít.⁷⁶

6.7 Kodex kanonického práva

Kanonické právo řeší ve spojení s potraty i sankce a možnost křtu. „*Kdo provedl a nechal si provést dokonáný potrat, upadl do exkomunikace nastupující bez rozhodnutí představeného.*“⁷⁷ Tento čin tedy vede k iregularitě, kdy je zabráněno přijetí svátosti svěcení tomu, kdo spáchal nebo pozitivně spolupracoval na dokonáném potratu. Tomu, kdo přijal toto svěcení a podílel se na dokonáném potratu, je samozřejmě na základě kanonického práva zabráněno ve výkonu moci ze svátostí.⁷⁸ Co se týče křtu, plody, které byly potraceny, je možno pokřtít v případě, že žijí a je-li to vůbec možné.⁷⁹

⁷³ Srov. *Katechismus katolické církve*. 2001.

⁷⁴ Srov. *Katechismus katolické církve*. 2001.

⁷⁵ *Katechismus katolické církve*. 2001. s. 556.

⁷⁶ Srov. *Katechismus katolické církve*. 2001.

⁷⁷ *Kodex kanonického práva*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1994. s. 615.

⁷⁸ Srov. *Kodex kanonického práva*. 1994.

⁷⁹ Srov. *Kodex kanonického práva*. 1994.

7 Souhrn v křesťanské etice

Právo každého člověka musíme považovat za nejvyšší pozemskou hodnotu. Ve 20. století se stalo toto přesvědčení součástí Listiny základních lidských práv a svobod, které bylo vydáno Organizací spojených národů v roce 1948. Toto právo bylo také začleněno do Evropské konvence k ochraně lidských práv a základních svobod vydané v roce 1950.⁸⁰

Křesťanská etika vychází z Písma, kde je v knize Exodus jasně napsáno ‚nezabiješ‘. Toto dále rozvíjí kniha Exodus ve 23. kapitole: *„Bud' dalek každého podvodu; nepřipustíš, aby byl zabit nevinný a spravedlivý, neboť svévolníka neospravedlním.“*⁸¹ Z Bible také vychází nauka magisteria a ustanovení jasného principu, že není dovolené přímo záměrně a úmyslně zabít nevinného člověka a že tento princip platí v každé stádiu lidského života, tedy před narozením, po narození a na konci života. *„Od počátku běží užitečný čas pro rozvoj člověka, aby proniknut milostí zaujal optimální postavení v dovršeném Božím království. Starat se o tento rozvoj je povinností člověka, proto musí mít nedotknutelné právo tento čas mít.“*⁸²

Největším problémem, který se řeší, je otázka, kdy dochází k oživení oplodněného vajíčka duchovou duší, tedy odkdy můžeme embryo považovat za plnohodnotného lidského jedince. Aristoteles a na něj navazující sv. Tomáš Akvinský si stojí za tím, že je to v určitém okamžiku vývoje plodu. Tedy po dosažení určité úrovně vývoje. V 18. století se však teologové začali přiklánět k teorii, že tímto okamžikem je početí. Vývoj medicíny svými novými poznatky jasně ukazuje, že asi přibližně 50% oplodněných vajíček v době před uhnízděním odumírá a odchází. Dále se také ukázalo, že i v době uhnízdění vajíčka a vytvoření embryoblastu je možné rozdělení shluku buněk a vzniku jednovaječných dvojčat. Děje se tak asi 16 dní po oplodnění. To by potom znamenalo, že ještě v tomto okamžiku nemůžeme mluvit o lidském individu, ale stále o shluku buněk. Z pohledu křesťanské etiky jsou sice tyto informace důležité a zajímavé, ale není jimi řečeno, ve kterém stádiu tedy skutečně dochází k oživení duchovou duší. Kongregace pro nauku víry v roce 1974 zaujala jasný

⁸⁰ Srov. SKOBLÍK, Jiří. *Přehled křesťanské etiky*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. s. 319.

⁸¹ Ex 23, 7

⁸² SKOBLÍK, Jiří. 2004. s. 185.

postoj. Jestliže existuje nějaká pravděpodobnost, že se už v raném stádiu jedná o lidskou osobu, tak ten, kdo riskuje její život, se dopouští těžkého hříchu.⁸³

V době před narozením pečují o nenarozený život především matky ve spolupráci s lékaři. Musíme přihlídnout také k existenci zárodků mimo tělo matky v rámci léčby neplodnosti a dnes možnému umělému oplodnění v laboratorních podmínkách, kdy je absolutně nepřijatelné pracovat se zárodky s úmyslem je zničit nebo pracovat s nimi s možností zániku. Nemáme-li právo ukončit život člověka, nemáme právo ani zasahovat do těhotenství a provádět potraty. Největší spory se potom vedou v případech tzv. lékařské indikace k potratu, kdy pokračující těhotenství může vést ke smrti matky. V případě běžného těhotenství je třeba pečovat o zdraví a život matky všemi dovolenými prostředky mimo potratu. V případě mimoděložního těhotenství je dovolená laparotomie s odstraněním plodu, ale takovým způsobem, aby bylo pokud možno postaráno všemi prostředky o život plodu i matky. V případech, kdy je pokračujícím těhotenstvím ohrožen život matky, dává se přednost životu matky. Prenatální diagnostika často může vést k podezření na vadný vývoj plodu. V případě, kdy je plod mrtvý, nejedná se v jeho odstranění o potrat. Někdy se v děloze může objevit útvar, který není a nebude člověkem. Odstranění je nutné a není potratem. V případě, že se jedná o živý plod a s velkou pravděpodobností s malformací, jeho odstranění z dělohy matky je potratem. Kde totiž najdeme hranici, kdy již nemůžeme mluvit o člověku? Příkladem, který lze označit za chybný vývoj, je tzv. zásněť hroznová. Jedná se karcinogenní malformaci plodu, kdy je nutné toto ložisko odstranit a bez odstranění plodu to možné není. V tomto případě nemluvíme o potratu. Plody s ostatními zrůdnými odchylkami nemůžeme prohlásit za „nečlověka“.⁸⁴

Dalšími indikacemi k potratům je často etická indikace, vzniklo-li těhotenství znásilněním a matka má psychický problém dítě přijmout. Dále se jedná o psychologickou indikaci, kdy matka trpí závažnou psychickou poruchou a má problém dítě donosit, natož po porodu přijmout. Indikace sociální je dána sociální a ekonomickou nouzí rodiny. Někdy se stane, že matka je mladší 16 let, tuto indikaci označujeme jakou dětskou. Profesionální indikací potom rozumíme takový případ, kdy matka považuje těhotenství za neúnosné z důvodu zaměstnání nebo tělesné krásy.

⁸³ Srov. PESCHKE, Karl-Heinz. *Křesťanská etika*. 1.vyd. Praha: Vyšehrad, 1999. s. 695.

⁸⁴ Srov. SKOBLÍK, Jirí. 2004.

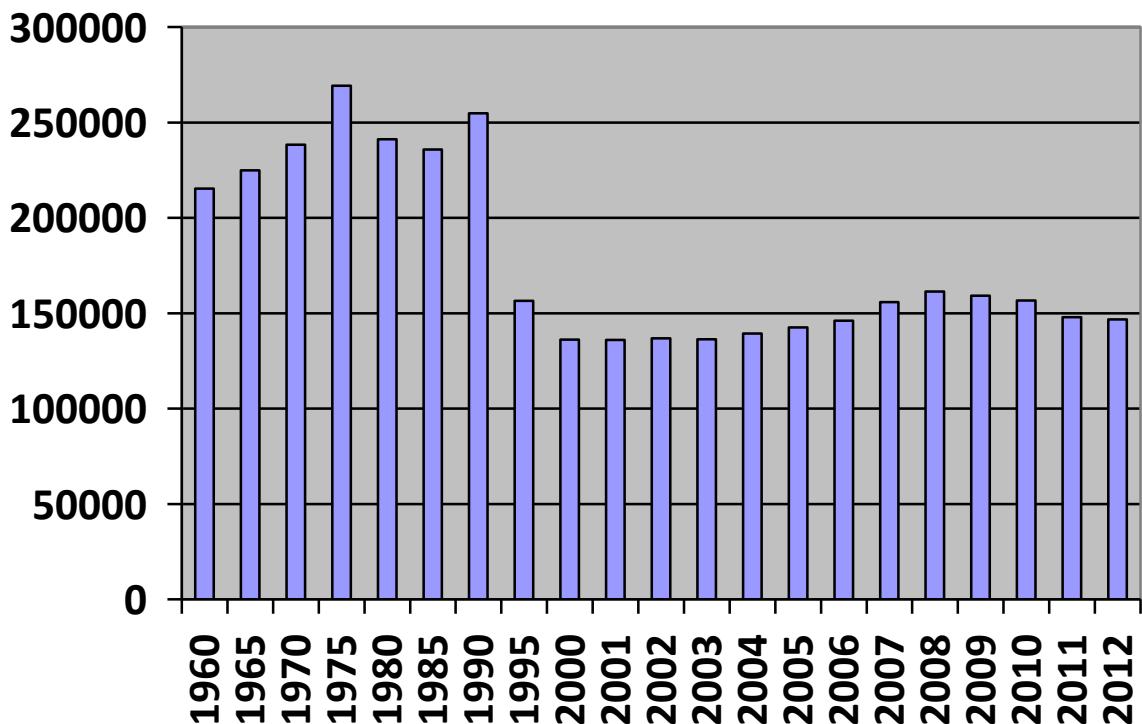
Ve všech těchto indikacích proti životu dítěte stojí určitá možnost snížení kvality života nebo nejasný osud dítěte. Z křesťanského pohledu však neřešíme žádný etický problém, život dítěte má jasně přednost.⁸⁵

⁸⁵ Srov. BROŽ, Vojtěch. 2004/2005.

8 Statistická data z České republiky

8.1 Vývoj počtu ukončených těhotenství v České republice

Národní registr potratů, jenž je veden pod Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR, shromažďuje informace o počtu ukončených těhotenství v České republice. Nejedná se pouze o počty samovolných a indukovaných potratů, ale i o počty přirozeně ukončených těhotenství porodem dítěte. Ze statistiky, která je vedená od roku 1960, jasně vyplývá, že počty ukončených těhotenství se postupně snižovaly z necelých 270 000 v roce 1975 k necelým 136 000 v roce 2000. Potom počty ukončených těhotenství opět narůstaly na necelých 162 000 v roce 2008, od té doby jsou počty stabilně kolem 150 000 ukončených těhotenství za rok.⁸⁶

Graf 1 – Vývoj počtu ukončených těhotenství v letech 1960 až 2012

⁸⁶ Srov. Potraty [online]. © ÚZIS ČR 2010-2015. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/zdravotnicka-statistika/potraty>.

8.2 Vývoj počtu ukončených těhotenství potratem v České republice

Celkový počet všech potratů, tedy jak spontánních, tak indukovaných, od roku 1960 rostl až na 127 130 potratů v roce 1988. Od té doby počet potratů stabilně klesá. V roce 2013 byl počet potratů 37 687. Pokud se podíváme na potraty uměle vyvolané, jejich počet kopíroval přibližně počty všech potratů. To znamená, že tento počet kulminoval v roce 1988 na 110 031 uměle ukončených těhotenství. V roce 2013 bylo uměle přerušeno 22 714 těhotenství. Počty samovolných potratů jsou v letech 1990 až 2013 stabilní, pohybují se v rozmezí 10 000 až 14 000 potratů za rok. Nejvíce používanou metodu umělého ukončení těhotenství je miniinterrupce, jejich počet kopíruje klesající počet všech vyvolaných potratů. V roce 1990 bylo provedeno 87 933 miniinterrupcí, naopak v roce 2013 bylo provedeno 16 439 potratů touto metodou. Další možnosti můžeme označit jako jiná legální přerušování těhotenství, jejich počty samozřejmě také kopírují počty všech provedených potratů. V roce 1990 bylo takto ukončeno 21 428 těhotenství, naopak v roce 2013 jen 6 275 gravidit. Nejobhajitelnějším důvodem k předčasnému ukončení těhotenství jsou zdravotní indikace. Jejich počet od roku 1990, kdy bylo 9 504 gravidit ukončeno ze zdravotních důvodů potratem, rostl na počet 15 873 v roce 1993 a potom již opět sledoval celkový počet vyvolaných potratů, kdy v roce 2013 bylo z těchto důvodů provedeno 4 350 potratů. Do zdravotních indikací také řadíme takzvaná mimoděložní těhotenství, jejichž řešení potratem je umožněno i z pohledu katolické morální teologie. Jejich počet se pohybuje v rozmezí jeden až dva tisíce za kalendářní rok.⁸⁷

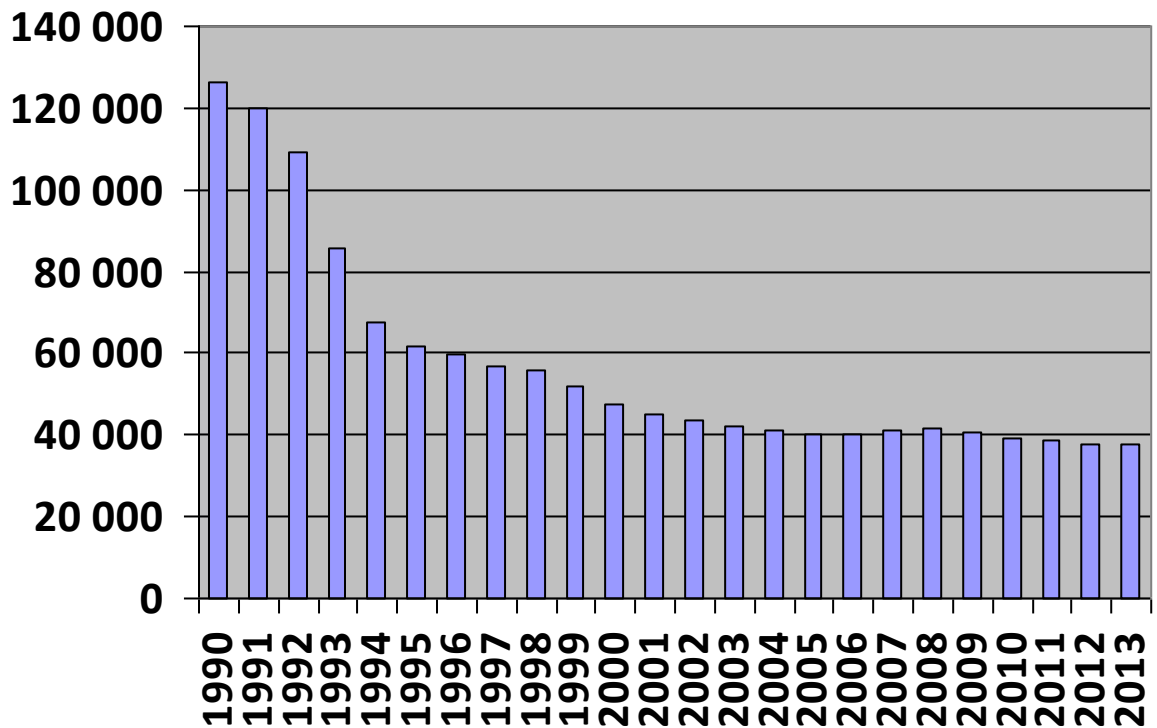
Celkově tedy můžeme sledovat snižující se počet provedených potratů v České republice. Toto snížení může být dáno celkově snižujícím se počtem narozených dětí, i když v posledních letech je trend opačný nebo stabilizovaný na počtu přibližně 110 000 dětí narozených v kalendářním roce. Dále došlo k velkému snížení počtu uměle ukončených těhotenství, a to především v 90. letech minulého století. Toto snížení můžeme přičítat celkově stoupajícímu povědomí a využívání antikoncepčních metod jako ochrany proti nechtěnému těhotenství. Některé z těchto metod však fungují na principu velmi raného potratu, kdy díky jejich působení nedojde k uhnízdění

⁸⁷ Srov. Potraty [online]. © ÚZIS ČR 2010-2015. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/zdravotnicka-statistika/potraty>.

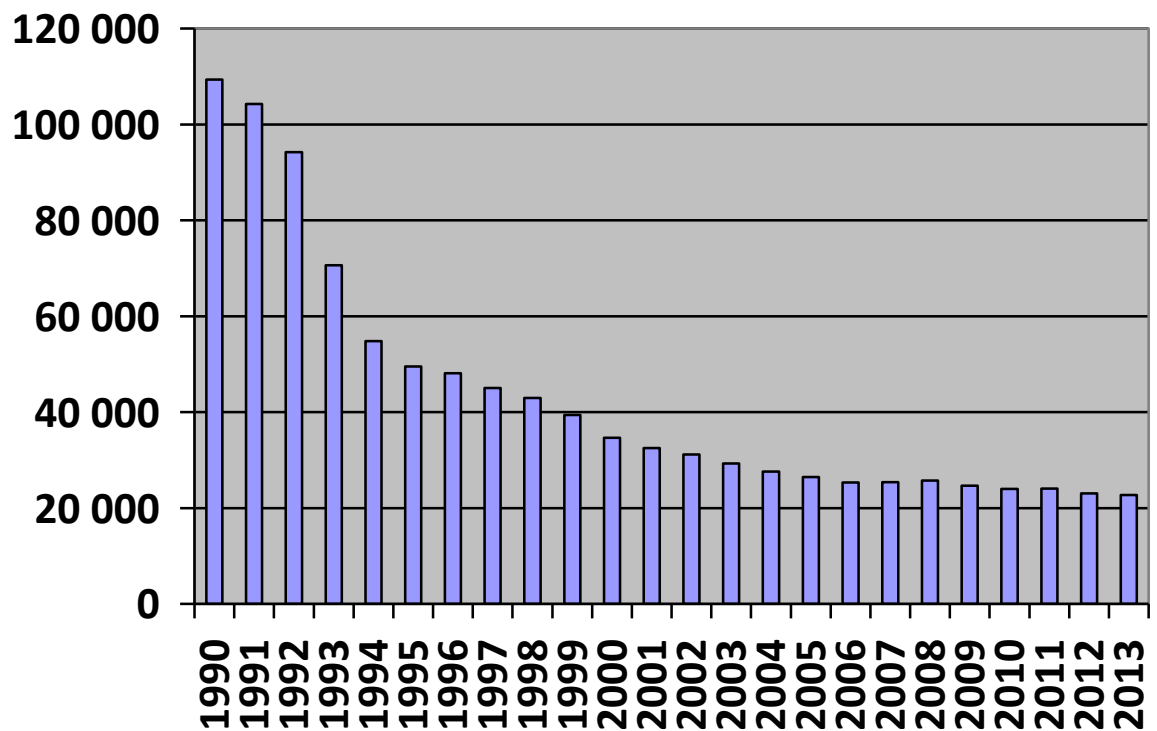
oplođněného vajíčka. Takto ukončená těhotenství se v uvedených statistikách nevedou.

Tab. 1 – Vývoj potratovosti v České republice v letech 1990 až 2013

rok	potratů celkem	samovolné potraty	umělá přerušení těhotenství			
			celkem	miniinterrupce	jiné legální	ze zdravotních důvodů
1990	126 055	14 772	109 361	87 933	21 428	9 504
1991	120 054	13 986	104 281	84 713	19 568	8 891
1992	109 324	13 420	94 204	77 586	16 618	10 314
1993	85 446	13 228	70 635	57 939	12 692	15 873
1994	67 434	11 109	54 836	46 609	8 227	13 217
1995	61 590	10 571	49 531	41 735	7 796	11 838
1996	59 962	10 296	48 086	40 333	7 753	11 036
1997	56 973	10 392	45 022	37 882	7 140	9 709
1998	55 654	11 128	42 959	35 752	7 207	8 896
1999	52 103	11 173	39 382	35 579	6 803	7 756
2000	47 370	11 300	34 623	28 418	6 205	6 472
2001	45 057	11 116	32 528	26 253	6 275	6 019
2002	43 743	11 256	31 142	25 147	5 995	5 606
2003	42 304	11 660	29 298	23 325	5 973	5 385
2004	41 324	12 402	27 574	21 715	5 859	4 597
2005	40 023	12 245	26 453	20 519	5 934	4 678
2006	39 959	13 326	25 352	19 537	5 815	4 779
2007	40 917	14 102	25 414	19 201	6 213	4 789
2008	41 446	14 273	25 760	19 343	6 417	4 569
2009	40 528	14 629	24 636	18 211	6 425	4 567
2010	39 273	13 981	23 998	17 797	6 201	4 423
2011	38 864	13 637	24 025	17 701	6 354	4 400
2012	37 734	13 516	23 032	16 768	6 264	4 480
2013	37 687	13 708	22 714	16 439	6 275	4 350

Graf 2 – Vývoj počtu potratů v letech 1990 až 2013 v České republice

Graf 3 – Vývoj počtu umělých přerušeni těhotenství v letech 1990 až 2013 v ČR

9 Pro-life hnutí a organizace působící v České republice

9.1 Pro-life

Pod pojmem pro-life hnutí nebo pro-life organizace rozumíme instituce, jejichž členové a lidé sympatizující s těmito skupinami se zasazují o ochranu lidského života od početí až po přirozenou smrt. Český můžeme tento pojem přeložit jako hnutí za právo na život nebo hnutí pro život. Původním tématem těchto hnutí byl odpor proti potratům. Tyto skupiny se začaly objevovat na počátku 20. století. Mohli bychom je též nazvat protipotratovými hnutími. Na přelomu tisíciletí se objevují nová témata, především eutanazie a etická problematika výzkumu kmenových buněk a pokusů na embryích. V posledních letech se z těchto hnutí stávají postupně prorodinná hnutí, to znamená, že nebojují jen za právo na život, ale také proti svazkům homosexuálů, proti užívání antikoncepce a prosazují přirozené plánování rodičovství. Činnost těchto uskupení zahrnuje protestní akce, pochody, vydávání informačních časopisů, letáků, provozování azylových domů pro matky v tísní nebo bezplatných poraden. International Right to Life Federation a Human Life International jsou největší světové hnutí pro život.⁸⁸

9.2 Hnutí Pro život ČR, o. s.

Hnutí Pro život Česká republika je největším takovým uskupením u nás. Toto hnutí má sídlo v Jihlavě v ulici Jánská 26. Hned na úvodní internetové stránce tohoto hnutí je shrnut celý program v heslu: „*Aby každá žena věděla, že v tom nezůstane sama. Jsme kreativní, jsme pro život*“.⁸⁹ Cílem hnutí je obnovit vědomí neměnné důstojnosti a nedotknutelnosti života každého člověka, a to po celý jeho život, od početí po přirozenou smrt. Snahou je uznat jeho plnou právní ochranu. Zasazují se o ochranu prenatalního života, tedy zákaz zabíjení dětí pomocí potratů, abortivní antikoncepce či ničení lidských embryí při umělém oplodnění ve zkumavce. Dále usilují o celkové povědomí o důstojnosti člověka, a to i nemocného a nemohoucího člověka, bojují proti

⁸⁸ Srov. Pro-life. In: *Wikipedia: Otevřená encyklopedie* [online]. St. Peterburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, 2015/04/08 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Hnut%C3%AD_pro-life.

⁸⁹ *Hnutí pro život* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/>.

eugenické prenatalní diagnostice a eutanazii. Podporují přirozenou rodinu založenou na svazku jednoho muže a jedné ženy a obnovení smyslu pro důstojnost lidské sexuality. Dále se také snaží pomáhat dětem a mládeži v orientaci v etických otázkách. Hnutí nestaví na náboženství, ale na přirozeném rozumu. Pravdou je, že většina členů hnutí jsou křesťané, protože toto povědomí o životě je křesťanství přirozené. Od roku 1957 patřil mezi největší odpůrce schváleného zákona o potratech MUDr. Zdeněk Hejl, který vlastně položil základ ilegálnímu hnutí pro život v 70. letech minulého století. Od roku 1992 je hnutí oficiálně zaregistrováno. Hnutí pro Život ČR má své stanovy, kde uvádí právě cíle své práce.⁹⁰

9.2.1 Činnost Hnutí Pro život ČR, o. s.

„Nesoudíme. Pomáháme.“ Název tohoto projektu mluví za vše. Jeho cílem je pomoci ženám, které jsou nucené k potratům. Těhotným matkám může pomoci každý už jen tím, že přispěje k distribuci informačních letáků, podpoří tuto činnost finančním darem nebo si adoptuje matku v tísní, jíž pomůže přátelstvím, radou, podporou, pohlídáním jejího dítěte nebo se zapojí do hledání zaměstnání a postavení se opět na nohy.⁹¹

Poradna Aqua vitae dává ženám neplánovaně těhotným možnost bezplatně e-mailem nebo na bezplatné telefonní lince 800 108 000 poradit se o svých těžkostech, problémech nebo hledat řešení své krizové situace. Zprostředkovává kontakty s odborníky v medicíně, psychologii, sociální péči, dále s právníky a poradci pro rodinnou problematiku. Pomáhá vyznat se v sociální síti, najít azylové ubytování, analyzovat výsledky těhotenských vyšetření nebo vyrovnat se s obavami z nadcházející situace.⁹²

Hnutí rovněž vydává svůj oběžník. Je rozesílán členům a přátelům. Přináší informace v tematických člancích, dále v něm najdeme pozvánky, informace o konaných akcích. Oběžník je možné přijímat i elektronicky. Hnutí svoji činnost propaguje i tiskem plakátků, letáků, vydáváním informačních filmů na DVD nosičích, distribucí modelů plodu ve 12. týdnu těhotenství nebo modelu ručiček narozeného

⁹⁰ Srov. *Hnutí pro život* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/>.

⁹¹ Srov. *Nesoudíme. Pomáháme.* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://nesoudimepomahame.cz/>.

⁹² Srov. *Linka pomoci* [online]. © *linka pomoci 2010* [cit. 2015-05-21] Dostupné z: <http://linkapomoci.cz/>.

dítěte. Vedení hnutí je ochotno uspořádat přednášky na téma ochrany nenarozeného života. Další činností je lobbying u politiků zodpovídajících za legislativu týkající se ochrany života.⁹³

Pochody pro život jsou asi nejznámější aktivitou hnutí. V březnu každého roku probíhá v Praze Národní pochod pro život, letos se uskutečnil 21. března. Následně probíhají regionální Pochody pro život, které může uspořádat na základě ohlášení na příslušném úřadě každý. Cílem pochodů je upozornit na bezpráví, které je páchané na bezbranných dětech a podpořit rodiče k rozhodnutí zachovat život svého dítěte, i když to pokaždé není lehké. Snahou je prolomit lidskou lhostejnost k této problematice, vyvolat celospolečenskou diskuzi na toto téma. Pochody jsou vedeny v pozitivním duchu, ne jako trýzna za nenarozené, ale naopak coby ukázání volby lepší cesty.⁹⁴

Nejen věřícím je umožněno zapojit se do modlitebních úsilí, která se snaží probudit soucit a svědomí společnosti k uznání práva na život každého člověka. Modlitby za nejmenší jsou jednou z těchto iniciativ, v rámci níž se členové modlí za zastavení umělých potratů, za obrácení lékařů a za uznání práva na život v České republice. Dále je zde nabízena možnost adoptovat si nenarozené dítě a modlitbou prosit o jeho život a za celou jeho rodinu. Do této iniciativy se mohou svou modlitbou zapojit i zdravotníci. Na stránkách Modliteb za nejmenší je možno si najít místa a termíny modlitebních setkání a bohoslužeb věnovaných na tento úmysl.⁹⁵ Hnutí Pro Život ČR taktéž pořádá modlitby před porodnicemi, a to nejen za zastavení potratů, ale i za rodiče a zdravotnický personál.

9.3 Nadační fond Betlém nenarozeným

Organizace byla založena v roce 1997 v reakci na nově se formující pohled na život. Jejím cílem je upozorňovat na ohrožení života především v momentech, kdy se nemůže bránit, což se týká především nenarozeného života a starých nemohoucích lidí. Na konci

⁹³ Srov. Co děláme In: *Hnutí pro život ČR* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/?a=12&id=15>.

⁹⁴ Srov. Pochod pro život In: *Hnutí pro život ČR* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://pochodprozivot.cz/>.

⁹⁵ Srov. *Modlitby za nejmenší* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://modlitbyzanejmensi.cz/>.

roku 2002 se nadace podílela na založení Obecně prospěšné společnosti Dlač životu. Ta je podporována právě nadací. Cílem nadačního fondu je postavit azylový dům „Betlém nenarozeným“, který by poskytoval útočiště těhotným matkám v nouzi.⁹⁶

9.3.1 Činnost Nadačního fondu Betlém nenarozeným

Nadační fond dlouhodobě podporuje Dlač životu, obecně prospěšnou společnost. Jedním z projektů je Poradna Cesta těhotenstvím. Poradna sídlí v Ostravě, poskytuje zázemí při setkávání matek s dětmi, podporuje prarodinné aktivity. Dále je zde možné poradit se o všech těžkostech spojených s prožíváním těhotenství, mateřství. Samozřejmě radí s přirozeným plánováním rodičovství a především v nenadálých a krizových okolnostech.

Azylový dům pro těhotné ženy v tísní, který financuje a provozuje společnost Dlač životu, se nachází v Hamrech u Hlinska v Pardubickém kraji. Nabízí možnost ubytování a podporu a pomoc těhotným klientkám a matkám s dětmi do 7 let. Pomáhá v zajišťování běžných každodenních záležitostí a doprovází v těhotenství a mateřství.

Projekt „Cesta mateřstvím“ je vlastně současným a navazujícím projektem k azylovému domu. Umožňuje setkání s odborníky, především psychology, a pomáhá rozvíjet mateřské kompetence. Projekt „Začít znovu“ dává klientkám organizace možnost drobného zaměstnání a osvojení si běžných vzorců chování a komunikace. Projekt „Tání ledu“ zaštiťuje přípravu jednoho dne, který může v přírodě smysluplně prožít 100 až 120 dětí. Cílem je zprostředkovat pohled na pozitivní lidské hodnoty.⁹⁷

Nadační fond založil dvě misijní střediska - ve Frýdku Místku a v Novém Jičíně. V těchto střediscích pomáhají dobrovolníci a přispívatelé připravovat balíčky, které putují k potřebným. Cílem jsou misie Misionářek lásky v Etiopii a Indii. Samozřejmě, že nejen misijní střediska, ale celý nadační fond je založen na pomoci dobrovolníků, kteří pro organizaci pracují bez nároku na mzdu a ve svém volném čase.⁹⁸

⁹⁶ Srov. Poslání organizace Betlém nenarozeným [online]. ©2010 NF Betlém [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.nfbetlem.cz/o_nas/poslani_organizace.

⁹⁷ Srov. Podporujeme [online]. ©2010 NF Betlém [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.nfbetlem.cz/nase_cinnost/podporujeme.

⁹⁸ Srov. Misijní střediska Betlém nenarozeným [online]. ©2010 NF Betlém [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.nfbetlem.cz/nase_cinnost/misijni_strediska.

9.4 Res Claritatis

Společnost Res Claritatis, která sídlí v Praze, se snaží o informování široké veřejnosti o životě a postojích katolické církve. Vydává časopis RC Monitor a provozuje internetové stránky, kde mimo jiné informují o pro-life akcích nejen v České republice, ale i ve světě.

Dále zajišťuje vydávání časopisu Milujte se. Záměr tohoto periodika, který vychází s církevním schválením brněnského biskupství, lze spatřovat v tom, že se snaží především mládeži nabídnout jiný pohled na život a jeho otázky. Přináší informace nejen o harmonickém životním stylu, ale i o hodnotách lásky, věrnosti a čistoty. Do těchto oblastí patří i pro-life informace, které někdy přináší.⁹⁹

9.5 Immaculata

Mariánský dvouměsíčník Immaculata, který vydává konvent minoritů v Brně, patří mezi rozšířená a často dostupná katolická média (například u vstupů do kostelů), která se na svých stránkách velmi často věnují tématu ochrany nenarozeného života. Přináší přeložené zahraniční články, ale i články domácích autorů zobrazující příběhy těhotných žen, které se i přes velké problémy nebo tíživou situaci rozhodly pro život očekávaného dítěte. Tyto příběhy mohou mnoha ženám přinést naději a přivést je na myšlenku záchranu dítěte. Mimo jiné na svých stránkách časopisu i na internetu podporuje akce Hnutí pro život ČR a dalších pro-life organizací a přináší o nich informace.¹⁰⁰

9.6 Stop genocidě, o. s.

Občanské sdružení sídlící v Praze má za cíl stejně jako předcházející hnutí a organizace legislativní obnovu ochrany života od jeho přirozeného počátku do jeho přirozeného konce. Dále se snaží pomoci mládeži orientovat se v etických otázkách dnešní doby. Hned na úvodní webové stránce bychom mohli činnost sdružení shrnout uvedeným sloganem. „*Skrývat potraty znamená tolerovat je...je-li na očích, všechno se mění.*“¹⁰¹

⁹⁹ Srov. *RC Monitor* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://claritatis.cz/o-nas>.

¹⁰⁰ Srov. *Immaculata* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://immaculata.minorite.cz/>.

¹⁰¹ *Stop genocidě* [online]. [cit. 2015-05-22] Dostupné z: <http://stopgenocide.cz/>.

9.6.1 Činnost Stop genocidě, o. s.

Hlavní náplní tohoto sdružení je pořádání petičních výstav na různých místech, náměstích, před veřejnými budovami, školami a podobně. Snahou je ukázat rozdíl mezi genocidou, která je veřejně známá a přijímaná, a potraty, jež jsou také formou genocidy, o níž se však nemluví. Pod samotnou genocidou je potom rozuměno vyvražďování určité skupiny lidí, která je z nějakého důvodu nepohodlná. Samozřejmě, že veřejně známé genocidy jsou lidmi odmítány, ale indukovaný potrat je také formou genocidy, která má s ostatními mnoho společného. Toto ukázat a vyvolat veřejnou diskusi je cílem výstav. Informační panely, které jsou k vidění na výstavách, jsou dostupné i na internetových stránkách občanského sdružení. V rámci výstav je možno podepsat petiční archy za obnovení legislativní ochrany lidského života od početí. Tuto petici je možno podepsat rovněž elektronicky na stránkách sdružení Stop genocidě. Na osvětovou činnost lze přispět i finančně. Na stránkách jsou kromě jiného přístupné fotky jak vývoje dítěte, tak i fotky potracených dětí.¹⁰²

9.7 Centrum naděje a pomoci (CENAP)

Organizace CENAP je zaměřena na podporu úcty k životu, podporu manželství a rodiny. Centrum nabízí sociální a zdravotní poradenství v problémech s kojením, rodičovstvím, mateřstvím. Podporuje tedy rodinu a zasazuje se o úctu k životu člověka v jeho plné šíři od početí do přirozené smrti. Činnost centra je celorepubliková.¹⁰³

9.7.1 Činnost Centra naděje a pomoci

CENAP nabízí konkrétní pomoc svým poradenstvím, kontaktem s odborníky či zprostředkováním kontaktu s konkrétní pomocí ve všech tíživých rodinných a životních problémech. V rámci reprodukčního zdraví pomáhá v případech potíží s otěhotněním, očekáváním dítěte s možným postižením, v období těhotenství a porodu, v otázkách přirozeného plánování rodičovství, při zdravotních obtížích a gynekologických problémech. Pomáhá řešit problematiku rodiny nejen celostně například při shánění sociálních dávek v hmotné nouzi, ale také se podílí na řešení mezigeneračních

¹⁰² Srov. *Stop genocidě* [online]. [cit. 2015-05-22] Dostupné z: <http://stopgenocide.cz/>.

¹⁰³ Srov. Centrum naděje a pomoci In: *Centrum naděje a pomoci* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.cenap.cz/onas.php>.

a vztahových problémů.¹⁰⁴

CENAP provozuje poradnu pro ženy a dívky, která je dostupná telefonicky, e-mailem, korespondenčně nebo přes internetové stránky centra. Poradenství je individuálně a osobně zaměřeno na celou problematiku těhotenských obtíží a nejasností, po potratových syndromů a dalších obtíží spojených s životem v rodinách. Poradenství je zcela bezplatné.¹⁰⁵

CENAP dále poskytuje poradenství při potížích s kojením, při přirozeném plánování rodičovství. Této problematice se věnuje nejen poradenstvím, ale i pořádáním odborných kurzů. Kromě toho jsou schopni poradit při neplodnosti a vedou Poradnu pro zdraví a rozvoj osobnosti.

V případě, že pacientky nejsou registrovány v gynekologické ambulanci CENAP, musí si za některá vyšetření, která jsou spojena s poradenstvím, připlatit. Ceník je též přístupný na internetu.

9.8 Na počátku, o.p.s.

Obecně prospěšná společnost Na počátku v České republice působí již více než 20 let. Na počátku celého projektu stála skupina křesťanů. Dříve občanské sdružení, dnes obecně prospěšná společnost poskytuje služby, pomoc a radu těhotným matkám v tísní a matkám s dětmi v nepříznivé situaci. Své sídlo má v Brně. Posláním společnosti je tedy chránit a rozvíjet lidský život.¹⁰⁶

9.8.1 Činnost Na počátku, o.p.s.

Poradna Na počátku, která sídlí v Brně Husovicích, nabízí poradenské služby matkám, které se z důvodu těhotenství nebo mateřství ocitly v nepříznivé situaci. Poradna je otevřena všem ženám z České republiky bez ohledu na jejich věk. Nabízí poradenství v případě manželské krize či zdravotních komplikací matky, uvažuje-li žena o poskytnutí dítěte k adopci, při rozhodování se pro potrat dítěte či hledání nového

¹⁰⁴ Srov. Centrum naděje a pomoci In: *Centrum naděje a pomoci* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.cenap.cz/onas.php>.

¹⁰⁵ Srov. Poradna pro ženy a dívky In: *Centrum naděje a pomoci* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.cenap.cz/pzd-porad.php>.

¹⁰⁶ Srov. *Na počátku* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://napocatku.cz/>.

bydlení, tedy ve všem, s čím si ženy v těchto situacích nevědí rady. Poradenská činnost se odvíjí do toho, co matky potřebují a s čím přicházejí. Matky mohou poradnu kontaktovat telefonicky, e-mailem, přes internet nebo osobně přímo v Brně.¹⁰⁷

Domov pro dětský život je navazující projekt na poradnu. Sídlí na neveřejné adrese v Brně, nabízí celkem 7 pokojů a 17 lůžek. Pro přijetí do domova v případě nouze je třeba kontaktovat Poradnu Na počátku. S klientkou se sepíše smlouva, ta je poté povinna hradit malý poplatek za poskytnutou službu ubytování. Mimo ubytování nabízí i sociální služby a poradenství v případě jednání s úřady, pomoc terapeutiky při skupinových činnostech a také kurzy po matky.¹⁰⁸

Po opuštění azylového domu mohou matky požádat o ubytování v Bytech Na počátku. Jedná se o podporu na cestě k nezávislé existenci v naší společnosti. Matky zde najdou nejen ubytování, ale i pomoc při osvojování si běžných domácích činností, pokračuje zde péče terapeutky, probíhají zde aktivity pomáhající se začlenit do společnosti a poradenství pro orientaci v sociálním systému našeho státu. Pobyť zde je rozčleněn na čtyři fáze, kapacita ubytování jsou 4 bytové jednotky a je třeba za ubytování hradit malý poplatek.¹⁰⁹

9.9 Nejmenší z nás

Spolek Nejmenší z nás je sdružením lidí, kteří jsou přesvědčeni, že násilné ukončení těhotenství není mravní. Cílem sdružení je vzdělávání svých členů a třetích osob v dané problematice formou konferencí, setkání, diskuzí, vydávání publikací a pořádáním přednášek. Sdružení chce dále předávat nejnovější informace o výsledcích výzkumu ohledně násilného ukončení těhotenství potratem. V roce 2014 již potřetí pořádal spolek konferenci Právní ochrana osob před narozením, nad kterou převzali záštitu místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA a děkan Katolické teologické fakulty Karlovy univerzity v Praze ThLic. Prokop Brož, Ph.D. Cílem konference bylo připravit prostor pro změnu legislativy v problematice potratů respektující nejnovější vědecké poznatky, aby legislativa byla

¹⁰⁷ Srov. *Poradna Na počátku* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: http://napocatku.cz/?page_id=34.

¹⁰⁸ Srov. *Domov pro dětský život* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: http://napocatku.cz/?page_id=12.

¹⁰⁹ Srov. *Byty Na počátku* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: http://napocatku.cz/?page_id=5.

spravedlivá a plně respektovala lidskou důstojnost.¹¹⁰

9.10 Iniciativa Nech si mě

Soukromou iniciativu Nech si mě založila maminka čtyř dětí a její přátelé. Webové stránky jsou určené pro matky, které těhotenství překvapilo, zaskočilo, ohromilo nebo šokovalo. Jedná se o maminky, které jsou postaveny před novou situací a hledají cestu, jak by se s nastalou situací vyrovnaly. Matky v tísní zde najdou cenné rady kde hledat pomoc, informace o vývoji dítěte, kde hledat pomoc po potratu. Dále web přináší informace o azylových domech, babyboxech, o možnostech v případě očekávání postiženého dítěte či o možnosti adopce nechtěných dětí.¹¹¹

9.11 Občanské sdružení ONŽ

Občanské sdružení nabízí pomoc a poradenství ženám bojujícím s těžkostmi způsobenými těhotenstvím, mateřstvím a krizí vztahů. Své poradny provozuje v Praze, Plzni, Frýdku Místku, Olomouci, Rožnově pod Radhoštěm a Zlíně. Dále provozují telefonickou krizovo-poradenskou linku pro ženy a dívky na čísle +420 603 210 999. Linka je zpoplatněna dle běžných tarifů.¹¹²

9.12 Fond ohrožených dětí

Přestože hlavní náplní práce Fondu ohrožených dětí je péče o děti, které jsou ohroženy týráním, strádáním či dokonce na životě, spravuje tento fond taktéž krizovou linku pro anonymní porody, která je určena i těhotným matkám v tísní. Linka je bezplatná a její číslo je +420 776 833 333.¹¹³

9.13 Azylové domy pro těhotné matky v tísní

Projekt Most naděje je určen pro rodiče s dětmi, kteří se nacházejí v nepříznivé situaci

¹¹⁰ Srov. Nejmenší z nás [online]. *Nejmenší z nás* © Copyright 2012 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://nejmensiznas.cz/>.

¹¹¹ Srov. Nech si mě [online]. *Nech si mě* © 2012 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.nechsime.cz/>.

¹¹² Srov. Občanské sdružení ONŽ [online]. *Občanské sdružení ONŽ* © 2015 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.poradnaprozeny.eu/>.

¹¹³ Srov. Krizová linka [online]. *Fond ohrožených dětí* © 2012 – 2015 | [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.fod.cz/nase-cinnost/krizova-linka>.

například kvůli svému věku a potřebují pomoc překlenout toto období a postupně se zpět začlenit do společnosti. Azylový dům je v obci Koclířov u Svitav v Pardubickém kraji. Kapacita služby je 7 bytových jednotek, 24 lůžek. Možnost ubytování je po podání písemné žádosti. Během ubytování je k dispozici klientům sociální služba, která jim pomáhá řešit konkrétní problémy. Ubytování je opět zpoplatněno malým poplatkem.¹¹⁴

Oblastní charita Blansko skrz poskytovatele služby Centrum "PRO" Blansko provozuje azylový dům mimo jiné určený pro těhotné matky v tísní. Dům se nachází na utajeném místě. Má k dispozici 8 pokojů s 24 lůžky. Služba je poskytována nepřetržitě a je zpoplatněna malý příspěvkem. Poskytuje nejen ubytování, ale i další sociální služby pomáhající k návratu do běžné společnosti. Kontakt s poskytovatelem je možný opět všemi cestami, tedy osobně, telefonicky, e-mailem nebo přes internet.¹¹⁵

Podobný azylový dům provozuje Oblastní charita Ostrava. Charitní dům sv. Zdislavy v Ostravě – Zábřehu poskytuje matkám s dětmi a ženám očekávajícím dítě možnost ubytování a sociálních služeb v případech, kdy přijdou o bydlení, nejsou soběstačné. Cílem tohoto projektu je také pomoci začlenit se do běžné společnosti. Navíc se v tomto zařízení praktikuje princip křesťanských zásad, tedy vnímat každého člověka jako jedinečnou bytost, nést víru v dobro života a člověka a naději do beznadějných a krizových situací. Průběh možného ubytování je obdobný jako u výše zmíněných zařízení - tedy písemná žádost, příspěvek na bydlení a postupné začlenění se zpět do společnosti.¹¹⁶

Další takový projekt funguje pod Oblastní charitou Hodonín. Domov pro matky s dětmi poskytuje své služby matkám s dětmi či gravidním ženám v tíživé životní situaci. Cílem projektu je podobně jako u ostatních pomoci matkám postarat se o sebe a své děti, zajistit si vedení domácnosti, zvládat jednání s úřady a postupně si najít vlastní bydlení a osamostatnit se. V těchto úkonech jim pomáhají sociální pracovníce.

¹¹⁴ Srov. Občanské druzení náš domov [online]. © Panki 2006-2013 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.nasdomov.wz.cz/main.php?co=kdojsme>.

¹¹⁵ Srov. Azylové domy [online]. Česká katolická charita © 2015 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://blansko.charita.cz/rodina/problansko/ad/>.

¹¹⁶ Srov. Charitní dům svaté Zdislavy [online]. Česká katolická charita © 2015 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://ostrava.caritas.cz/lide-bez-domova/azylovy-dum-pro-matky-s-detmi-zdislava/>.

Domov disponuje 6 bytovými jednotkami a jeho provoz je nepřetržitý.¹¹⁷

Další azylový dům zřizovaný Českou katolickou charitou je Charitní domov sv. Dominika Savia pro matky s dětmi v Prachaticích, zřizovaný konkrétně Farní charitou Prachatice. Cílovou skupinou jsou nejen těhotné matky starší 16 let, ale i matky s dětmi mladšími 15 let nebo oběti domácího násilí. Nabídka služeb je obdobná jako v předcházejících domech zřizovaných charitou.¹¹⁸

Azylový dům v Litoměřicích určený stejným cílovým skupinám zřizuje Diakonie Českobratrské církve evangelické. Do sociálního programu tohoto projektu je zařazené i vzdělávání zaměřené na ovládnutí zahraničních jazyků nebo osobního počítače. Zařízení nabízí možnost konzultací i po odchodu.¹¹⁹

Azylové domy, které poskytují péči a možnost zázemí těhotným ženám, jsou rozesety téměř po celé České republice. Tyto domy zřizují charity v Třebíči, Havlíčkově Brodě, Břeclavi, Brně, Českém Těšíně, Kroměříži, Valašském Meziříčí, Náchodě, Kojetíně, Brandýse nad Labem, Teplicích, Karlových Varech, Klatovech, Hradci Králové, Uherském Hradišti, Otrokovicích, Znojmě a dalších městech. Velkým poskytovatelem těchto služeb v různých městech je organizace Armáda spásy. Dále se jedná o malé organizace pracující lokálně. Jejich seznam se dá najít na internetových stránkách Sdružení azylových domů v České republice nebo stránkách České katolické charity.¹²⁰

Občanské sdružení Magdalenium sídlící v Brně provozuje dva domovy pro matky s dětmi v tísní způsobeném týráním. I zde přijímají těhotné ženy, které jsou oběťmi domácího násilí. Umístění domů je neveřejné z důvodu plné bezpečnosti klientek. Azylový dům Helena disponuje 5 pokoji o celkové kapacitě 10 lůžek, Azylový dům Magdalenium potom 9 pokoji o celkové kapacitě 27 lůžek. Toto sdružení zajišťuje

¹¹⁷ Srov. Domov pro matky s dětmi Hodonín [online]. *Česká katolická charita* © 2015 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.hodonin.charita.cz/charitni-sluzby/domov-pro-matky-s-detmi-hodonin/>.

¹¹⁸ Srov. Charitní Domov sv. Dominika Savia pro matky s dětmi [online]. *Česká katolická charita* © 2015 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://prachatice.charita.cz/sluzby-a-projekty/charitni-domov-sv-dominika-savia-pro-matky-s-detmi/>.

¹¹⁹ Srov. Domov pro matky s dětmi [online]. *Česká katolická charita* © 2015 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.diakoniecceltm.cz/nase-sluzby-a-zarizeni/domov-pro-matky-s-detmi/>.

¹²⁰ Srov. *Sdružení azylových domů v ČR* [online]. [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.azylovedomy.cz/>.

i psychologické poradenství, právní poradenství a různé psychoterapie.¹²¹

Kojenecké a dětské centrum ve Valašském Meziříčí nabízí možnost tzv. utajeného porodu. Matkám, které chtějí nabídnout své dítě k okamžité adopci, nabízí možnost ubytování v jejich zařízení po dobu několika měsíců před porodem. Ženy se přijímají na vlastní žádost a při přijetí musí předložit občanský průkaz, rodný list, kartičku pojišťovny, těhotenskou průkazku a doklad o výši příjmů. Během pobytu je klientce k dispozici lékař, psycholog a sociální pracovnice. Zařízení dále zjišťuje důvody takového rozhodnutí a hledá možnosti řešení nelehké životní situace matky.¹²²

9.14 Babybox

Jak napovídá název, jedná se o schránku, kam může matka odložit své dítě, které porodila třeba i doma a o které se nedokáže starat nebo je v tíživé situaci, jež jí neumožňuje se zcela postarat o své narozené dítě. Každopádně si matka může být jistá, že jejímu dítěti se dostane adekvátní lékařské péče a najde domov u jiné rodiny, která po dětech touží, ale z nějakého důvodu je nemůže přirozeně zplodit. Jedná se sice již o péči o narozené dítě, ale i tato možnost, která může následovat ihned po porodu, dává naději matkám, které díky své situaci dítě nemohou přijmout, ale chtějí mu darovat život. Dnes je v České republice rozmístěno celkem 65 těchto schránek a další se plánují. Prvního června letošního roku uplynulo 10 let od chvíle, kdy byl uveden do provozu první babybox. Do počátku června 2015 zachránily babyboxy již 124 dětí.¹²³

¹²¹ Srov. Magdalenium [online]. *Magdalenium* © 2015 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.magdalenium.cz/>.

¹²² Srov. Utajované těhotenství [online]. *Kojenecké a dětské centrum* © 2015 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.kuvn.cz/poskytovane-sluzby/utajene-tehotenstvi>.

¹²³ Srov. Babybox [online]. *Babybox* © 2010 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.babybox.cz>.

10 Porovnání činnosti jednotlivých hnutí a organizací

Při psaní bakalářské práce jsem zjistil, že činnost jednotlivých hnutí a organizací se vlastně nedá moc porovnávat. Všechna sdružení pracují na poměrně úzkém poli ochrany nenarozeného života, vzájemně se podporují ve svých aktivitách, navzájem na sebe upozorňují na internetových stránkách a ve svých projektech si nekonkurují a geograficky nepřekrývají. Většina aktivit pro-life hnutí je zaměřena na možnost poskytnutí přechodného ubytování pro těhotné ženy v tísni. Azylové domy jsou rovnoměrně rozmístěny po celé České republice. Další rozšířenou aktivitou je poradenství. Sdružení pro ochranu života mají většinou linky s celorepublikovým pokrytím. Ani v této aktivitě nedochází ke vzájemné rivalitě, protože v místě, kde žena hledá pomoc, funguje a své služby nabízí většinou jen jedno hnutí, jeho poradna nebo azylový dům.

11 Národní pochod pro život

Hnutí pro život Česká republika, které sídlí v Praze, každý rok pořádá Národní pochod pro život. Jedná se nejčastěji o 3. sobotu v březnu. V letošním roce proběhl již patnáctý ročník této manifestace, a to v sobotu 21. března v Praze. Cílem pochodu je upozornit na fakt, že těhotné ženy jsou často násilím nuceny do rozhodnutí pro potrat svého dítěte, především díky lhostejnosti okolí a nezodpovědnosti otce dítěte. Proto by se všechny ženy měly dozvědět, že na tuto situaci nejsou vůbec samy. Mnohé organizace a hnutí jsou stále připraveny jim podat pomocnou ruku, hledat východisko a zajistit život očekávaného dítěte. Pochod ukazuje také na muže jako otce, kteří musí na sebe vzít svou zodpovědnost a stát se ženě oporou. Touhou celé akce je, aby společnost začala chránit život od jeho početí a zachránila 23 000 dětí, které jsou každoročně zabity v lůně matek.

11.1 Program a průběh Národního pochodu pro život

Letošní ročník začal již ve 12 hodin tridentskou mší v kostele svatého Gabriela v Holečkově ulici, kterou sloužil kanovník Metropolitní kapituly P. Jan Gerndt. Řeckokatolickou liturgii sloužil apoštolský exarcha Ladislav Hučko v katedrále svatého Klimenta v Karlově ulici od 12 hodin a 30 minut. Od 13 hodin byla sloužena pontifikální mše svatá v kostele svatého Jiljí v Husově ulici. Tu celebroid arcibiskup pražský Dominik kardinál Duka OP. Samotný Národní pochod pro život začal ve čtvrt na tři odpoledne na Mariánském náměstí. Dále pokračoval Platněřskou a Křižovnickou ulicí na Smetanovo nábřeží a odtud po Národní třídě a Ulici 28. října na Václavské náměstí, kde proběhl v 16 hodin závěrečný program u sochy svatého Václava.

Samotné akci předcházela kampaň založená na šíření letáků a pozvánek po České republice sympatizanty hnutí. Pochopitelně se informace dostala i do rozhlasového a televizního vysílání a byla publikována na stránkách Hnutí pro život ČR a sociálních sítí. Pochod probíhal klidně, účastníci nesli národní vlajky, transparenty s hesly pro podporu ochrany nenarozeného života, balónky v národních barvách a bílé kříže symbolizující potracené děti v minulém roce. Jelikož je toto přesvědčení ochrany života v celém jeho průběhu vlastní především křesťanským církvím, byla akce podpořena také modlitbami věřících a duchovních.

Zástupci Hnutí pro život ČR zaslali dopis premiérovi České republiky, ve kterém vyjádřili požadavky, které svojí přítomností vyjádřilo několik tisíc lidí. Účastníci pochodu prosí předsedu vlády o vypracování strategie pomoci těhotným ženám a podpory rodin, přípravu informační kampaně kladoucí důraz na zodpovědnost mužů a vytvoření legislativy chránící lidský život od samého početí.

Národní pochod pro život podpořily nejen osobnosti z České republiky, například místopředseda vlády Pavel Bělobrádek, další poslanci a senátoři Parlamentu České republiky nebo poslanci Evropského parlamentu, ale i zahraniční osobnosti a organizace, především jednotlivá národní hnutí pro ochranu nenarozeného života. Tuto iniciativu podporují též náboženští představitelé, především biskupové, ale k podpoře se přidalo i mnoho farností a věřících, kteří se pochodu zúčastnili. Dále pochod podpořilo mnoho občanských sdružení a organizací, které jsem zmínil výše a mají stejné nebo podobné zaměření jako organizátor akce. Bohužel celostátně rozšířená média nebo veřejnoprávní média celé akci věnovala velmi malý nebo žádný prostor. Naopak křesťanská média – např. noviny Katolický týdeník a Konzervativní listy, časopis Immaculata, Rádio Proglas nebo TV Noe - celou akci podpořila nejen zpravodajstvím, ale zapojila se i do kampaně.¹²⁴

11.2 Regionální pochody

Mimo hlavního Národního pochodu pro život je možné organizovat regionální pochody. Ty probíhají ve stejném stylu jako ohlášené shromáždění na místním úřadě. Organizovat je může každý, komu jsou myšlenky podporované Hnutím pro život ČR blízké. Většinou se tyto pochody konají v krajských a větších městech. Informace o konaných pochodech je možné získat na internetových stránkách pochodu.¹²⁵

¹²⁴ Srov. Národní pochod pro život [online]. *Pochod pro život* [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://pochodprozivot.cz/celostatni-2015>.

¹²⁵ Srov. Regionální pochody [online]. *Pochod pro život* [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://pochodprozivot.cz/>.

12 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem chtěl uvést přehled a srovnání pro-life hnutí a organizací působících v České republice a ukázat mimo jiné jejich aktivity a projekty pro ochranu nenarozeného života u nás. Na začátku jsem krátce charakterizoval život a smrt, o které v této tématice jde především. Abych mohl samotný přehled a z něho vyplývající srovnání hnutí a organizací představit, bylo nutné v rozsahu této práce uvést základní fakta o těhotenství a možnosti ukončení nejen přirozeným porodem, ale i potraty samovolnými nebo uměle vyvolanými. Jelikož je práce zaměřena na oblast České republiky, uvedl jsem i národní legislativu a snažil jsem se ukázat možnosti, které dává těhotným ženám. Aby byl samotný přehled sdružení zabývajících se pomocí gravidním ženám v nouzi smysluplný, bylo nutné ukázat, na jakém základě staví své argumenty. Jelikož většina těchto spolků je zřízena nebo vedena lidmi z křesťanského prostředí a možnosti řešení problému nejen těhotným matkám v tísní dávají také organizace zřízené katolickou církví, bylo nutné uvést i církevní dokumenty a jejich argumenty pro ochranu života před porodem. Na konci této části jsem shrnul tato fakta v kapitole souhrn křesťanské etiky.

V části mé práce věnující se samotnému přehledu jsem na počátku uvedl statistická data o počtu těhotenství a potratů v posledních 23 letech. Vybraná statistická čísla jsem se snažil ukázat přehledně v grafech. Poté již následuje přehled hnutí, organizací, spolků či sdružení, jejich krátká charakteristika a potom stručné uvedení nabízených projektů a vykonávaných činností na poli ochrany nenarozeného života. Porovnání činnosti hnutí a nabízených služeb není dost možné, jelikož se tyto aktivity nepřekrývají, nekonkurují si a naopak se vzájemně doplňují a podporují. Na samotném konci práce je krátké představení Národního pochodu pro život, který je svolávaný největší organizací věnující se problematice ochrany života před porodem Hnutím pro život ČR.

Je zřejmé, že tematika ochrany nenarozeného života není vůbec na okraji společenské diskuze. Mnohé projekty charitativních organizací jsou podporovány širokou veřejností. Před samou přípravou práce jsem neměl přehled o tom, kolik možností pomoci dnes mají nejen těhotné ženy v tísní, ale i jednotlivci a celé rodiny. Myslím, že je nutné tyto projekty podporovat a ukazovat tak každé těhotné ženě naději,

kterou může mít v případě, kdy je jejím okolím odmítáno dítě, které nosí pod srdcem, a ona se ocitne před závažnými, někdy i existenčními problémy sama.

Myslím si, že cíl vytvořit alespoň trochu ucelený přehled pro-life hnutí a organizací působících v České republice byl splněn, a doufám, že samotná práce bude malým kamenem v pestré mozaice pro-life aktivit.

13 Použitá literatura a zdroje

Tištěná literatura

Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad. 12. (3. opravené) vyd. Praha: Česká biblická společnost, 2006. s. 350. ISBN 80-85810-42-5

BROŽ, Vojtěch. *Morální teologie*. Druhá část: Konkrétní morálka. 1. vyd. Hradec Králové: Kurz pro studenty náboženské výchovy, 2004/2005. s. 52.

ČECH, Evžen, HÁJEK, Zdeněk, MARŠÁL, Karel, SRP, Bedřich, a kolektiv. *Porodnictví*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006. s. 544. ISBN 978-80-247-1303-8.

DORT, Jiří. *Neonatologie*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2005. s. 101. ISBN 80-246-0790-5.

Jan Pavel II. *Sollicitudo rei socialis*. In *Sociální encykliky (1891 – 1991)*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1996. s. 351-408. ISBN 80-7113-154-7.

Jan Pavel II. *Centesimus annus*. In *Sociální encykliky (1891 – 1991)*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1996. s. 409-477. ISBN 80-7113-154-7.

Jan XXIII. *Mater et Magistra*. In *Sociální encykliky (1891 – 1991)*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1996. s. 113-174. ISBN 80-7113-154-7.

Katechismus katolické církve. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. s. 793. ISBN 80-7192-488-1.

Kodex kanonického práva. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1994. s. 812. ISBN 80-7113-082-6.

MÜLLER, Gerhard Ludwig. *Dogmatika pro studium a pastorači*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. s. 888. ISBN 978-80-7195-259-6.

Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě. In *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s. 603. ISBN 80-7192-467-9.

Pavel IV. *Humanae vitae. O správném řádu sdělování lidského života*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1959. s. 40.

Pavel VI. Octogesima adveniens. In *Sociální encykliky (1891 – 1991)*. 1. vyd. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství a vydavatelství, 1996. s. 261-296. ISBN 80-7113-154-7.

PESCHKE, Karl-Heinz. *Křesťanská etika*. 1.vyd. Praha: Vyšehrad, 1999. s. 695. ISBN 80-7021-331-0.

Pius XI. *Casti conubii. O manželství a rodině*. Praha: Československé akciové tiskárny v Praze. s. 68.

RAHNER, Karl. VORGRIMLER, Herbert. *Teologický slovník*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 2009. 496 s. ISBN 978-80-7021-934-8

SKOBLÍK, Jiří. *Přehled křesťanské etiky*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. s. 319. ISBN 80-7184-357-1.

X. LÉON-DUFOUR et al. *Slovník biblické teologie*. 1. vyd. Řím: Velehrad – Křesťanská akademie, 1991. 658 s.

Internetové zdroje

Azylové domy [online]. *Česká katolická charita* © 2015 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://blansko.charita.cz/rodina/problansko/ad/>.

Babybox [online]. *Babybox* © 2010 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.babybox.cz>.

Byty Na počátku [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: http://napocatku.cz/?page_id=5.

Centrum naděje a pomoci In: *Centrum naděje a pomoci* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.cenap.cz/onas.php>.

Co děláme In: *Hnutí pro život ČR* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/?a=12&id=15>.

Domov pro dětský život [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: http://napocatku.cz/?page_id=12.

Domov pro matky s dětmi [online]. *Česká katolická charita © 2015* [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.diakoniecceltm.cz/nase-sluzby-a-zarizeni/domov-pro-matky-s-detmi/>

Domov pro matky s dětmi Hodonín [online]. *Česká katolická charita © 2015* [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.hodonin.charita.cz/charitni-sluzby/domov-pro-matky-s-detmi-hodonin/>.

Evangelium vitae [online]. *Kebrle*. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.kebrle.cz/katdocs/EvangeliumVitae.htm>

Hnutí pro život [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <https://hnutiprozivot.cz/>.

Charitní Domov sv. Dominika Savia pro matky s dětmi [online]. *Česká katolická charita © 2015* [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://prachatice.charita.cz/sluzby-a-projekty/charitni-domov-sv-dominika-savia-pro-matky-s-detmi/>.

Charitní dům svaté Zdislavy [online]. *Česká katolická charita © 2015* [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://ostrava.caritas.cz/lide-bez-domova/azylovny-dum-pro-matky-s-detmi-zdislava/>.

Immaculata [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://immaculata.minorite.cz/>.

Krizová linka [online]. *Fond ohrožených dětí © 2012 – 2015* | [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.fod.cz/nase-cinnost/krizova-linka>.

Linka pomoci [online]. © *linka pomoci 2010* [cit. 2015-05-21] Dostupné z: <http://linkapomoci.cz/>.

Listina práv a svobod. [online]. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky*. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

Magdalenium [online]. *Magdalenium* © 2015 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.magdalenium.cz/>.

Misijní střediska Betlém nenarozeným [online]. © 2010 *NF Betlém* [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.nfbetlem.cz/nase_cinnost/misijni_strediska.

Modlitby za nejmenší [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://modlitbyzanejmensi.cz/>.

Na počátku [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://napocatku.cz/>.

Národní pochod pro život [online]. *Pochod pro život* [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://pochodprozivot.cz/celostatni-2015>.

Národní registr potratů [online]. © *ÚZIS ČR 2010-2015* [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/registry-nzis/nrpot>.

Nech si mě [online]. *Nech si mě* © 2012 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.nechsime.cz/>.

Nejmenší z nás [online]. *Nejmenší z nás* © Copyright 2012 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://nejmensiznas.cz/>.

Nesoudíme. Pomáháme. [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://nesoudimepomahame.cz/>.

Občanské družení náš domov [online]. © *Panki 2006-2013* [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.nasdomov.wz.cz/main.php?co=kdojsme>.

Občanské sdružení ONŽ [online]. *Občanské sdružení ONŽ* © 2015 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.poradnaprozeny.eu/>.

Podporujeme [online]. ©2010 *NF Betlém* [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.nfbetlem.cz/nase_cinnost/podporujeme.

Potrasy [online]. © ÚZIS ČR 2010-2015. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/zdravotnicka-statistika/potrasy>.

Pochod pro život In: *Hnutí pro život ČR* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://pochodprozivot.cz/>.

Poradna Na počátku [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: http://napocatku.cz/?page_id=34.

Poradna pro ženy a dívky In: *Centrum naděje a pomoci* [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.cenap.cz/pzd-porad.php>.

Pro-life. In: *Wikipedia: Otevřená encyklopedie* [online]. St. Peterburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, 2015/04/08 [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Hnut%C3%AD_pro-life.

Poslání organizace Betlém nenarozeným [online]. ©2010 *NF Betlém* [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.nfbetlem.cz/o_nas/poslani_organizace.

Předpis č. 75/1986 Sb. [online]. *Zákony pro lidi*, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1986-75>.

RC Monitor [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://claritatis.cz/o-nas>.

Regionální pochody [online]. *Pochod pro život* [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://pochodprozivot.cz/>.

Sdružení azylových domů v ČR [online]. [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.azylovedomy.cz/>.

Stop genocidě [online]. [cit. 2015-05-22] Dostupné z: <http://stopgenocide.cz/>.

Těhotenství. In: *Wikipedia: Otevřená encyklopedie* [online]. St. Peterburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, 2015/05/08 [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Těhotenství>.

Utajované těhotenství [online]. *Kojenecké a dětské centrum* © 2015 [cit. 2015-05-23]. Dostupné z: <http://www.kuvm.cz/poskytovane-sluzby/utajene-tehotenstvi>.

Zákon o umělém přerušení těhotenství [online]. *Úplné Znění*, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.uplnezneni.cz/zakon/66-1986-sb-o-umelem-preruseni-tehotenstvi/>.

Předpis č. 75/1986 Sb. [online]. *Zákony pro lidi*, © 2015. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1986-75>.

14 Přílohy

Příloha A – Informační oběžník Hnutí pro život ČR

Příloha B – plakát projektu Hnutí pro život ČR Nesoudíme. Pomáháme.

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

2 - 3 Zprávy | 6 - 10 Děti počaté při znásilnění | 9 Regionální pochody pro život | 11 - 12 Kampaň *Nesoudíme. Pomáháme*
13 Modlitby za nejmenší | 14 - 15 Omlédnutí za Národním pochodem pro život | 16 Poradna *Aqua vitae*

3 / 2015 / Informační občasník Hnutí Pro život ČR / červen 2015

Nový rozhlasový pořad *Život není náhoda*

Z reakcí na *Národní pochod pro život* nebo na kampaň *Nesoudíme. Pomáháme* se zdá, že česká společnost je vůči dětem i pomoci těhotným ženám velmi ohleduplná a citlivá. Setkáváme se s podporou u novinářů, umělců, vědců, lékařů či obecních zastupitelstev. Na *YouTube* nebo *TV Noe* s nimi můžete shlédnout videošoty, kde se vyjadřují ke kampani *Nesoudíme. Pomáháme*.

Díky ochotě majitele *Rádia Sázava* a *Rádia Color* a profesionální podpoře režiséra Otakára Schmidta vysíláme každou středu večer pořad *Život není náhoda* (parafráze na píseň Voskovce a Wericha). Martin Dejdar, Daniela Drtinová, Michal Malátný ze skupiny Chinaski, Alexander Tomský a mnozí další budou hovořit o ži-

votě jako nejzávažnějším daru. Věříme, že to bude další krok směřující k prohloubení úcty k lidskému životu.

Jedná-li se o zákaz potratů, přesněji řečeno o ochranu nenarozených dětí zákonem, lidé se polekají a stáhnou zpět. Křesťané čerpají naději a jistotu ze vztahu s Bohem Otcem, o němž ví, že bez jeho vůle nám nespadne ani vlas z hlavy a pomáhá jim respektovat příkázání „Nezabiješ“. Ostatní jsou vydáni napospas obavám „co kdyby...“ a není lehké se zřítci „zadních vrátek“, je-li budoucnost temná a plná nejistot.

Právě proto je našim úkolem se nejen stavět do pozice těch, kdo pouze pomáhají, ale být tak trochu svědomím a připomínat, že umělé potraty nepomáhají ani ženám ani nenarozeným dětem, ale svádí

k nezodpovědnosti a učí společnost řešit životní těžkosti násilím na nejslabších a nejzranitelnějších.

V tomto čísle přibližujeme zkušenosti na snad nekontroverznější téma: početí po znásilnění, abychom se mohli společně zamyslet, jak opravdu pomoci ženě i dítěti.

Radim Ucháč

Čekáte-li nečekané dítě

volejte 800 108 000

hnutiprozivot.cz
Informační stránky
Hnutí Pro život ČR

nesoudimepomahame.cz
projekt pomoci ženám
nuceným k potratům

linkapomoci.cz
celorepubliková poradna
pro ženy v tísni

modlitbyzanejmensi.cz
modlitby za obnovu
kultury života

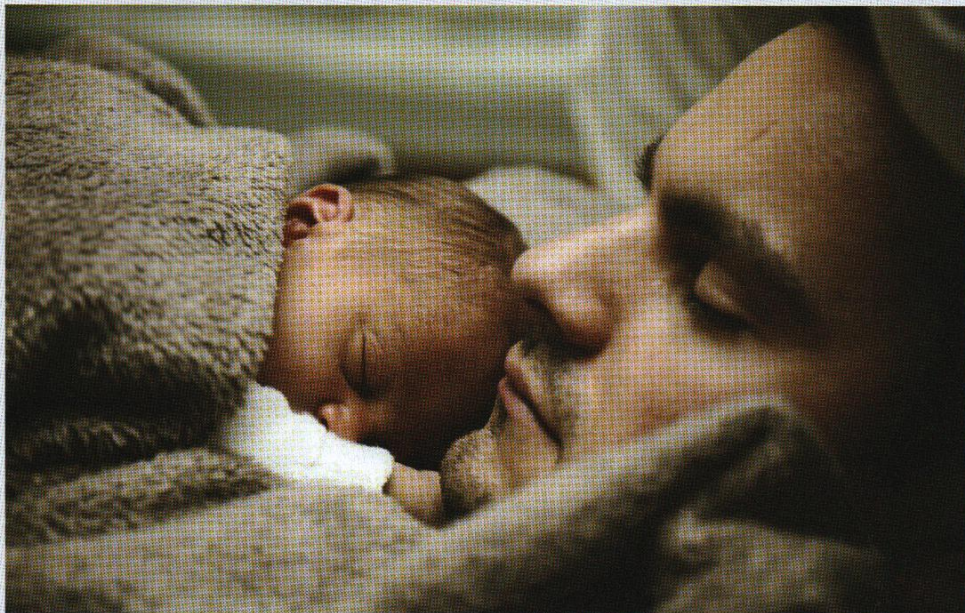

Foto: pixabay.com

Petice: Ne obchodu s mateřstvím

Mezinárodní sdružení za zákaz náhradního mateřství žádá orgány Rady Evropy, aby co nejdříve zakázaly praktiky tzv. náhradního mateřství. Petici *No Maternity Traffic* je možné podpořit i v češtině na nomaternitytraffic.eu.

Při „náhradním mateřství“ prodá žena své tělo k donošení dítěte, které po porodu opustí a předá zákazníkům. Tento průmysl s mateřstvím hrubě degraduje ženy na předmět obchodu.

Především je ale systematicky pošlapána základní lidská potřeba dítěte – být zplozeno jedním otcem a jednou matkou a být vychováno ve své rodině. Náhradní mateřství podporuje umělé oplodnění, obchodování s pohlavními buňkami a „designování“ dítěte. Děti přivedené na svět z náhradního mateřství se tak stávají součástí obchodu s lidmi. Zákazníci bývají vedle neplodných zájemců i homosexuální páry.

V případě, že se narodí dítě zdravotně postižené, zákazníci jej odmítnou převzít. Tento skandál a jiné vedly např. Thajsko k tomu, že zakázalo komerční náhradní mateřství pro cizince, aby se zabránilo turistice za účelem pronájmu dělohy.

Petici *No Maternity Traffic* iniciovaly evropské organizace, které dlouhodobě usilují o respekt k dětem, ženám, o jejich důstojnost a lidská práva – *European Center for Law & Justice, l'Appel des Professionnels de l'Enfance, Alliance VITA, FAFCE, La Manif Pour Tous, l'Agence Européenne des Adoptés, Care for Europe, European Dignity Watch, Fondazione Novae Terrae* a další.

nomaternitytraffic.eu

Ústavní soud: Osvětová činnost Stop genocidě může pokračovat

Ústavní soud potvrdil oprávněnost zákazu shromáždění spolku *Stop genocidě*, jehož součástí jsou informační panely zobrazující realitu umělých potratů. Podle Ústavního soudu nebyly využity účinné možnosti k ochraně práv dětí. Zároveň Ústavní soud upřesnil, jak skloubit zachování svobody slova a oprávněné zájmy dětí.

Vzhledem k riziku omezení svobody slova pod záminkou ochrany práv dětí nebo seniorů vydal soud zároveň ústavní nález. V něm odmítl omezení svobody slova s ohledem na seniory. Zároveň upřesnil, že v případě reálné hrozby konfrontace dětí s vyobrazením umělých potratů je možné informační panely rozestavět do uzavřeného útvaru. Tam má pořadatel zamezit přístup dětem, jsou-li bez doprovodu rodičů.

Osvětová činnost spolku *Stop genocidě* se týká středoškolské a vysokoškolské mládeže a uzavřenou formu rozestavěných panelů spolek běžně používá. Proto nedojde prakticky k omezení této činnosti. Naopak je ústavním nálezem omezena svévolí některých obecních úřadů a jsou stanovena jasná pravidla pro výkon shromažďovacího práva.

hnutiprozivot.cz

Dítě lze zachránit i po užití potratové tablety

Americká organizace *Priests for Life* a Americká společnost porodníků a gynekologů pro život představila na tiskové konferenci ve Washingtonu D.C. jednoduchý a bezpečný lékařský postup na záchranu dětí, jejichž matky užily první část tzv. potratové tablety.

První takové dítě zachránil dr. Matt Harrison v roce 2007 (viz *Informační oběžník Hnutí Pro Život ČR* 1/2014). Od té doby se narodilo 78 zdravých dětí a dalších 49 je ještě v děloze.

Lékařský postup spočívá v podání progesteronových injekcí. Progesteron je protilátkou mifepristonu, účinné látky v první části potratové tablety. Ta blokuje činnost progesteronu a dítě v děloze tak zbavuje výživy. Druhá část potratové tablety obsahuje misoprostol, která se má užít o pár dní později a která způsobí vypuzení dítěte z dělohy. Progesteron je třeba podat během prvních 24 až 48 hodinách po užití tablety mifepristonu, a pak během celého prvního trimestru těhotenství.

U takto narozených dětí zatím nebyly zaznamenány žádné novorozenecké vady, terapie však není vždy účinná. Od roku 2007 bylo provedeno 223 terapií, z nichž 127 bylo úspěšných. Podle lékařů je důležité začít s progesteronovou terapií co nejdříve po užití první potratové tablety obsahující mifepriston. Dosavadní výsledky byly publikovány ve studii lékařů George Delgada a Mary Davenportové v odborném časopise *Annals of Pharmacotherapy*.

priestsforlife.org

Foto: pangestoday.com

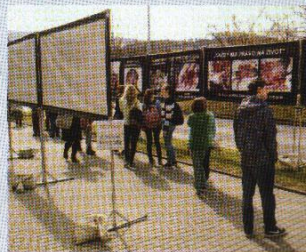

Foto: stopgenocide.cz

Foto: priestsforlife.org

Ředitel Priests for Life P. Frank Pavone a rodiče se zachráněným dítětem

Plné znění zpráv je na
hnutiprozivot.cz

Aktuální zprávy
a komentáře najdete na
[f HnutíProŽivotCR](https://www.facebook.com/HnutíProŽivotCR)

ČSÚ: pokles umělých potratů za rok 2014

Český statistický úřad zveřejnil předběžnou statistiku provedených umělých potratů za rok 2014, kdy bylo zabito 21 893 dětí před narozením. Je to o 821 méně než v roce 2013 a zároveň nejméně od roku 1958, kdy byly v ČR potraty zavedeny.

Spolu se snížením počtu umělých potratů se zvýšil počet živě narozených dětí. V roce 2014 se narodilo 109 860 dětí, což je o více než tři tisíce více než v roce 2013. Jde o nejvyšší počet narozených dětí za poslední čtyři roky.

Zvýšený počet porodů se projevil i v úrovni plodnosti, která byla podle předběžných výsledků 1,53 dítěte na jednu ženu, zatímco v roce 2013 byla 1,46. Průměrný věk žen při narození dítěte přitom zůstal na úrovni 29,9 let. Nejvíce děti porodily ženy ve věku 29-31 let.

V oficiálních statistikách ČSÚ není zahrnut počet potratů provedených v rámci procesu umělého oplození (redukce plodů) a dále rané potraty způsobené tzv. „pilulkami po“ a běžnou hormonální antikoncepcí, která je potenciálně abortivní.

CZSO.CZ

Společnost sociální pediatrie pro novelu rušíci anonymní obchod s pohlavními buňkami

Společnost sociální pediatrie podporuje poslancekou iniciativu Jitky Chalánkové, která navrhuje zrušení anonymního obchodu s pohlavními buňkami. Odborná Společnost sociální pediatrie sdružuje lékaře, psychology a další pracovníky pečující o ohrožené děti.

Poslanecká novela navrhuje uzákonit právo dítěte počatého z cizích pohlavních buněk se po dosažení plnoletosti seznámit se svými biologickými kořeny. Společnost sociální pediatrie ve stanovisku uvádí: „Mezi základní potřeby dítěte patří potřeba identity, vědomí vlastního já. U dětí, které neznají svůj původ, své kořeny nebo dokonce ani své rodiče, můžeme předpokládat narušený sociální vývoj, potíže se zvládnutím sebe sama, projevy poruch chování, agresivitu, ale i depresivní chování, vedoucí k závislostem, narkomanií.“

Reprodukční centra novelu odmítají s odůvodněním, že se tímto krokem prakticky zničí současná praxe. Centra ženám za odběr vajíček nabízejí až desítky tisíc korun. Odběr vajíček přitom může ohrozit zdraví a budoucí plodnost žen.

hnutiprozivot.cz

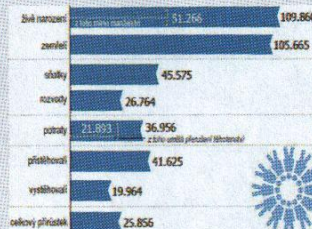

Foto: ceskostatistiky.cz

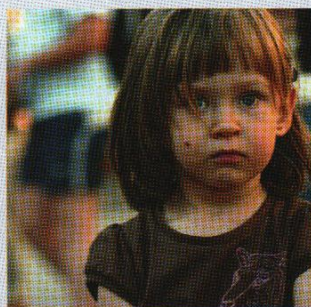

Foto: Flickr, M89g

Nesoudíme. Pomáháme

Snažím se v rámci svých možností pomoci a pokusím se využít i dalších vašich návrhů. V Bruntále nemocnice není, jen ambulance, do kterých doplňují letáčky. Ne všude je přijali. Jezdím do Krmova do nemocnice a ambulance. Tam je nikdo neodmítl, naopak to uvítali. Pokusím se domluvit i umístění rollupu. Ve Šternberku v nemocnici odmítli nabídku i letáčky. Plánuji návštěvu i do vzdálenějších měst Opava a Šumperk.

Anna Kabilková

Děkuji za zasláné materiály. Včera dorazily, dnes jsem většinu z nich rozdala. Obecní úřad Česká Ves – vývěska na OÚ, stoleček na úřadu, čtyři vývěsky rozmístěné po vesnici – paní místostarostka byla vlídná. Dětský lékař v České vsi – dají na nástěnku v čekárně a vyvěsí v čekárnách v Písečné a ve Vídnově – velmi vstřícní a ochotní přijmout i jiné materiály, které přinesu a budou se týkat pomoci druhým. Městský úřad v Jeseníku – dají na recepci, paní místostarostka byla vstřícná, řekne o mně paní, která má na starost sociální a rodinnou komisi. Informační centrum v Jeseníku – vyvěsí do výkladu. Mateřské centrum Krteček v Jeseníku – opět vstřícný přístup, vyvěsí plakát, nechají na stolečku letáčky. Ptala jsem se paní místostarostky v Jeseníku (bývalé ředitelky ZŠ), zda by něco uvítali ve školách. Velmi mile mě překvapila ochota všech lidí a věřím, že i oni mají v srdci touhu nesoudit a pomáhat.

Jana Dýmová

Přehled letáků, magnetů, rollupů a dalších materiálů je na stránkách hnutiprozivot.cz. Objednávky jsou možné i na e-mailu info@hnutiprozivot.cz nebo na tel. 603 976 231.

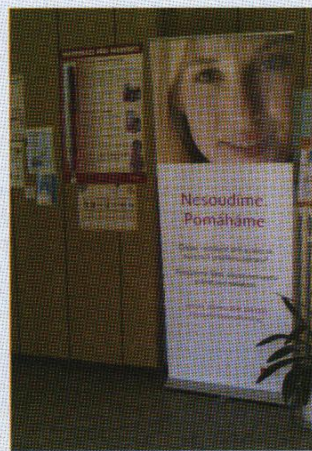

Foto: Olga Falcová

Rollup kampaně *Nesoudíme. Pomáháme*, který je umístěn v hale polikliniky ve Strakoncích, kde se nacházejí ordinace pediatrie, praktických lékařů pro dospělé, dětské zubařky a gynekologie.

Rebecca Kiesslingová

Foto: American Life League

Zákon mi zachránil život

Její matka byla tehdy znásilněna. Když zjistila, že čeká dítě, všichni jí doporučovali potrat. Nebyl nikdo, kdo by jí pomohl. Zákon v Americe naštěstí ještě nepovoloval potraty, a tak matka Rebecca z obav o svoje zdraví a osud svých dvou již narozených dětí zákrok odmítla. Rebecca Kiesslingová je vystudovaná právnička, přednáší o tématech pro život na konferencích po celém světě, je zakladatelkou amerického sdružení pro život *Save The 1* (Zachraňte toho jednoho). S manželem vychovává pět dětí, včetně dvou adoptovaných.

Jak reagují lidé na to, když se dozví, že jste byla počatá při znásilnění a určená k potracení?

Svým příběhem jsem změnila srdce mnoha lidí, včetně několika kandidátů na prezidenta Spojených států. Dokonce v sobě našli odvahu, aby veřejně vystoupili a hovořili o našem setkání a o tom, že se mi nemohli podívat do očí a nadále ospravedlňovat výjimku legálního potratu v případě znásilnění. Ale také se stává, že se ke mně nezachovávají tak pěkně. Například

když jsme byly jako skupina pěti lidí ze *Save The 1* v Denveru v Coloradu před budoucí vládou, poprosily jsme policistu, jestli by nás nevyfotil. Souhlasil. Ale když jsme vytáhly cedule, na kterých stálo „počatá při znásilnění“ nebo „matkou ze znásilnění“, řekl nám, že nás nemůže s takovými nápisy vyfotit. Když jsem se ho ptala proč ne, řekl, že má zakázáno fotit cokoli politického. Řekla jsem mu, že to není politické, že to jsou prostě naše životní příběhy. Podíval se na naše cedule a pak rozhodně prohlásil:

„Ne, to je politické.“ Teda! Takže naše samotná existence je politická. To není hezké.

Dokážete si představit, jak se cítila vaše matka, když vás měla dát potratit? Co ji ovlivňovalo, co by jí tehdy pomohlo?

Moje matka mi řekla, že nikdo jiný jí nedával žádnou naději a že jedinou nabídkou pomoci byl potrat. Řekla, že tehdy nebyla žádná centra pomoci v těhotenství, ale že kdyby byla, určitě by tam zašla. Říkala, že se bála o svoje bezpečí, ale že byla připra-

Když se dozvím, že má někdo narozeniny, popřeju mu všechno nejlepší a řeknu: „Jsem tak ráda, že jsi se narodil!“ Hodně lidí mi děkuje, že jim to ještě nikdo nikdy neřekl!

vená mě dát potratit. Ale nakonec představa pokoutných, nezákonných podmínek a skutečnost, že to bylo zakázané, jí přiměly z toho vycouvat, protože se bála o vlastní zdraví. Nevěděla, co by se stalo s jejími dvěma dětmi, kdyby se jí něco přihodilo.

Myslíte si, že se ženy cítí svobodně k volbě potratu – jak v případě znásilnění, tak v jiných případech?

Jsem v kontaktu se sítí stovek žen, které otěhotněly při znásilnění, a mnohé z nich říkají, že se jim dostalo žalostně málo nabídek pomoci a že cítily obrovský tlak společnosti k tomu, aby šly na potrat. Protože člověk neustále slyší, že oběť znásilnění potřebuje potrat a že znásilnění je případem, který se vždy vznesl na podporu potratů.

Obchodníci s lidmi a pachatelé incestu také nutně potřebují potratové zákony, aby mohli dále zneužívat děvčata, která drží ve své moci. Těhotná děvčata jim k ničemu nejsou a potrat odstraní důkaz jejich zločinu.

Jak můžeme pomoci ženám, aby nepodlehly tlaku k potratu?

Je velmi důležité dostat ženy do kontaktu s centry pomoci v těhotenství. [Pozn. redakce: *Hnutí Pro život ČR* provozuje linku pomoci pro ženy v tísni *Aqua vitae*, linkapomoci.cz, tel. 800 108 000 a rozvíjí projekt společenské podpory *Nesoudíme. Pomáháme*]. Ženy potřebují opravdovou pomoc. Víme, že přes 90 % těhotných žen si rozmyslí potrat, když uvidí ultrazvukový obrázek svého miminka.

Jaký je váš pohled na požadavky volného přístupu k potratům v případě znásilnění?

Je to pro mě velmi osobní záležitost, protože s tímto stigmatem my žijeme celý život. Kdykoliv slyšíme požadavek výjimky v případě znásilnění, je to jako by nám bylo řečeno, že náš život nemá stejnou hodnotu jako ostatní. Ta výjimka podporuje mýtus,

že skutečná oběť znásilnění potřebuje potrat a že skutečná oběť znásilnění by nikdy nemohla milovat dítě počaté za takových okolností, což není vůbec pravda! Lidé nás označují všelijakými hnusnými názvy jako sémé dábelské, plod zla, násilníkovu mimino, dítě netvora, hrozná připomínka znásilnění, skvrna na genetickém fondu atp.

Jaký máte dnes vztah ke své vlastní matce? A co váš otec?

Se svojí matkou mám teď velmi blízký vztah. Setkaly jsme se před více než 26 lety. Před čtyřmi lety mě ona a její manžel právně adoptovali, protože se ke mně moji adoptivní rodiče chovali velmi hrubě. Můj biologický otec neví, že existuju, což je dobře, protože je to člověk notorického věhlasu a dokonce má svoje kulturní přivržence, takže o něm veřejně nemluví.

Obchodníci s lidmi a pachatelé incestu nutně potřebují potratové zákony, aby mohli dále zneužívat děvčata, která drží ve své moci.

Byla jste počatá při znásilnění a málem potracená – ovlivnila tato skutečnost to, jakým způsobem přistupujete ke druhým lidem, ať už ženám, mužům, či dětem?

Samořejmě! Když chodím přednášet, lidé mi často říkají velmi krásné věci, kterých si velmi cením, jako třeba „jsem tak rád, že jste se narodila“! Vnímám jako velké požehnání, že mohu něco takového slyšet. Přijde mi trochu neř, že jiným lidem se tak úžasné věci neříkají. Proto kdykoliv se dozvím, že má někdo narozeniny, nebo když vidím na Facebooku, že má někdo

narozeniny, popřeju jim všechno nejlepší k narozeninám a řeknu jim: „Jsem tak ráda, že jsi se narodil!“ Hodně lidí mi pak upřímně děkuje, že jim to ještě nikdo nikdy neřekl! Musíme si to říkat navzájem, protože to je celý smysl narozenin a jejich oslavování! Mnoho lidí se potýká se stejnými těžkostmi jako dřív já a potřebují vědět, že jejich život je důležitý a že si druzí cení toho, že jsou.

Máte dvě adoptované děti – proč jste se rozhodla pro adopci?

Vnímala jsem povolání k adopci a se svým manželem jsem o tom diskutovala ještě předtím, než jsme se vzali. On byl dlouhá léta mentorem klukovi bez otce a na základě této zkušenosti věděl, že by dokázal milovat jiné dítě jako svoje vlastní. V Bibli se připomíná, že pravá zbožnost znamená starat se o vdovy a sirotky v jejich soužení [Jak 1,27]. V duchu adopce jsme všichni povoláni, abychom byli dětmi Božími skrze Krista našeho Pána, takže adopce není druhá možnost a znouzectnost, ale Bohem daná volba, která směřuje ke Kristově tělu.

Máte rodinu, děti, také jste o dvě děti přišla samovolným potratem – jak vám v tom všem pomáhá manžel?

Můj manžel je úžasný, protože uviděl Boží povolání v mém životě a je pro mě velkou podporou v mém cestování a moji přednáškové činnosti. Mnoho let jsem vzdělávala své děti doma, až do předloňska, a brávala všech pět dětí s sebou napříč Státy a dokonce i přes oceán. Je úžasný mít takovou celosvětovou misi, hodně toho dělám také přes internet. Všude na světě jsou lidé počati při znásilnění nebo matky, které takto otěhotněly a hledají, s kým by tuto zkušenost sdílely. Najdou moje webové stránky, začneme komunikovat a já jsem schopná je propojit s některými ze svých mnohých kontaktů, které jsem si postupem času vybudovala.

Co mohou v tomto všem udělat muži, aby ženám pomohli prakticky i emocionálně? Existuje článek od Jennifer Christieové, která byla znásilněná na pracovní cestě. Vřele jej doporučuji, protože tam je právě vidět, jak úžasným způsobem zareagoval její manžel, když mu řekla, že čeká dítě po hrubém znásilnění cizím člověkem. Je to dokonalý příklad toho, jak může manžel pomoci a podpořit svou ženu v tak těžké chvíli. Ten příběh mluví ženám z duše. [Pozn. redakce: Zmíněný článek najdete na str. 6]

Rozhovor připravil a přeložil Adam Prentis

Doktorka měla slzy v očích

Stalo se to rychle. Otevřela jsem dveře a chystala se je za sebou zavřít, když se přede mnou objevil obrovský chlap. Zprvu jsem se ani nelekla, byla jsem jen zmatená. Pak mi dal ránu do obličeje. Našli mě na schodišti. Ani nevím, jak jsem se tam dostala – možná jsem se snažila vyhledat pomoc.

V lednu 2014 jsem byla na pracovní cestě. Přespávala jsem v malém hotelu v univerzitním městečku. Myslím, že si obvykle více všímám svého okolí, ale padal sníh a foukal takový vítr, že bych neslyšela jeho kroky, ani kdyby přímo dupal.

O měsíc později jsem sloužila na zaoceánské lodi. Hned druhý den jsem dostala úplavici, na kterou nezabrala ani antibiotika. Když loď zakotvila v kolumbijské Cartagena, odvezli mě do místní nemocnice. Obávali se zánětu střed, a tak mi provedli ultrazvuk. A v něm jsme spatřili ten hrášek – mého syna. Byl to pozdrav na svatého Valentyna.

Když jsem se vrátila na loď, převyprávěla jsem doktorům zkrácenou verzi toho, co se stalo. Výsledkem bylo, že mě dali do karantény. Možná proto, abych nespáchala sebevraždu? Anebo se báli, že bych se pomátla a začala pobíhat po palubě nahá... Kdo ví? Víím jen, že následující týden jsem trávila posloucháním dobře míněného chlácholení týmu doktorů a sestřiček, kteří mi říkali, jak „snadné“ bude „to vyřešit“ – to znamená dítě zabít.

S manželem jsme toho během těch šumivých, plačtivých zaoceánských telefonátů probrali mnoho, ale možnost, že bychom „to vyřešili“, nebyla zmíněná ani mnou, ani mým mužem. Když jsem mu sdělila, že jsem těhotná, řekl s klidným, vyrovnaným hlasem: „Dobře. Dobře... to je v pořádku.“ Zeptala jsem se: „Jak to MYSLÍŠ, že to je v pořádku?“ „Myslím tím, že to zvládneme. Zvládneme to spolu. Buďte to v pořádku. A... mám moc rád miminka. Miláčku, tohle je dar. Je to něco úžasného z něčeho straš-

Foto: Flickr, adigna

Začala jsem cítit první záchvěvy radosti v očekávání nového života v mém lůně. Novou lásku, která časem přemohla všechny obavy a úzkost.

ného. My to dokážeme.“ Začala jsem cítit první záchvěvy radosti v očekávání nového života v mém lůně. Novou lásku, která se časem rozrostla do takové intenzity, že přemohla všechny obavy a úzkost.

Ráno posledního dne plavby jsem tomu starostlivému týmu řekla: „Když si na to ještě někdy vzpomenete, když si budete někdy říkat, co se se mnou asi stalo – v Příjmu 2014 jsem porodila krásné miminko.“ Jejich reakce, jejich tváře... doktorka, která mě ze všech nejvíc nutila k potratu – měla slzy v očích. Poprvé za celou tu dobu mě napadlo, jak může Bůh tu noční můru, kterou jsem si prošla, použít k něčemu dobrému.

V průběhu těhotenství jsem několik měsíců trávila mezi domovem a nemocnicí. Měla jsem preeklampsií, vysoký krevní tlak a nekontrolovatelné záchvaty. Měla jsem nařízený odpočinek, ale mohla jsem být doma. Každým dalším týdnem ve mně sílilo to úžasné vědomí, že už brzy ho budu moci bezpečně chovat ve svém náručí. Emočně jsem na tom byla velmi dobře.

Od mého znásilnění v lednu jsem cítila, že se mi naprosto všechno vymklo z kontroly. Před těmi osmi a půl měsíci se mi svět převrátil naruby a zůstal převrácený – do-

kud se můj syn nenarodil. Ono to nebylo úplně od věci. Pomohlo mi to s pokorou překonat svůj starý arogantní přístup: „V pohodě, Bože. Mám to v cajku.“

Náš malý synáček byl sice počatý při znásilnění, ale je darem od Boha – přemilým darem, který zaplnil prázdné místo v naší rodině, kterého jsme si dříve nevšimli.

Jsem hrozně ráda, že mohu být ve spojení s dalšími matkami, které otěhotněly podobným způsobem. Bylo to hrozné, ale přežily jsme a už nejsme oběťmi. Mně toto zranění pomohl uzdravit můj syn.

Tlak k potratu ze strany zdravotnického personálu mi otevřel oči dokořán. Tolikrát mi bylo řečeno, že to bude „jednoduché“ a že se budu moci „prostě vrátit k normálnímu životu“, až bude po tom. Rvalo mi srdce, že to musím poslouchat znovu a znovu. I někteří moji přátelé si mysleli, že bylo chybou si to dítě nechat – že to nezvládnou emočně. Pokaždé, když dávám svůj příběh všanc, cítím, jakou posilu tím dávám druhým i sobě. A mám naději, že snad tím dokonce zachráním někomu život.

Jennifer Christie
Přeložil Adam Prentis

Darlene Pawliková

Foto: thedarlingprincess.com

Řekl mi, že musím na potrat, jinak mě zabije

Darlene Pawliková byla počatá při znásilnění. Její tehdy patnáctiletá matka byla nucena do vztahu se spolužákem, který ji dále zneužíval a dohnal až k myšlence na sebevraždu. Sama Darlene se ve svých čtrnácti letech dostala do sexuálního otroctví. Když v sedmnácti otěhotněla, její šéf ji poslal na potrat. Zákrok pouze předstírala, odmítnutí potratu jí dalo morální sílu se vymanit ze svého otroctví.

Odešla od svého trýznitele, později se vdala a za 25 let svého manželství dala život pěti dětem. Pracuje jako zdravotní sestra, přednáší mladým a píše články na svůj blog thedarlingprincess.com.

S jakými reakcemi se setkáváte, když se lidé dozví, že jste byla počatá při znásilnění?

Lidé reagují různě, záleží na situaci. Když mluvím o nucení k potratu ve škole s nízkoprahovým dosahem, lidé jsou někdy krutí a řeknou, že jsem měla být potracená. Občas, když diskuze umožňuje logické prozkoumání otázky, lidé změň svůj přístup

ze zmateného soucitu na skutečnou starost o dobro oběti znásilnění. Začnou chápat, že potrat po znásilnění je další ranou, která přidá na bolesti, a že ženy potřebují pomoc s překonáním násilného zneužití své osoby, natož aby se ještě musely potýkat se ztrátou dítěte.

Tlačili vaši matku k potratu? Jak jste unikla tomuto způsobu zabíjení?

Moje matka byla v patnácti letech brutálně znásilněná novým spolužákem ve škole. Víc jak dva roky o tom nedokázala vůbec mluvit. Když si uvědomila, že je těhotná, o svém znásilnění mlčela. Její rodiče zmínili

možnost potratu, ale hlavně ji tlačili, aby si toho kluka vzala. Zneužíval ji do té míry, že začala pomýšlet na sebevraždu – až v ten moment vše řekla svoji matce a nastěhovala se k ní. Moje máma řekla, že její jediná myšlenka byla: „Jedeme v tom spolu.“ Viděla ve mně druhou oběť jeho zločinu.

Na svých stránkách píšete, že jste jednou předstírala potrat – proč?

Když mi bylo čtrnáct, byla jsem prodána do sexuálního otroctví mnoha mužům. Během těch let jsem byla zneužívaná, zatýkaná a mlácená. Později jako sedmnáctiletou si mě koupil menší mafiánský boss pro

Muž, který se nepostará o svoje nejbližší, je horší než zrádce. Každý muž může být čestný.

svoje osobní užívání. Když jsem otěhotněla, řekl mi, že musím jít na potrat, jinak mě zabije. Zhrozila jsem se. V jeho přítomnosti jsem si domluvila termín. V noci, když jsem spala, jsem měla živý, barvitý sen o potratovém zákroku viděno z pozice dělohy. Vzbudila jsem se s prosbou Bohu, aby mi pomohl, pokud existuje. Zavolala jsem sociální pracovníci, která pro mě našla bydlení. Takže v určený čas zákroku jsem odešla a když jsem se vrátila, čekal tam na mě. Chovala jsem se prostě tak, jako jsem to cítila ve snu: trásla jsem se a brečela a bála se, že to zjistí. Asi to bylo přesvědčivé. Řekla jsem: „Něco se tam se mnou na tom stole stalo a už s tebou nechci být.“ Nechal mě odejít. Teď mám krásnou dceru. Měla jsem pak celkem pět dětí v manželství, které trvá už téměř 25 let.

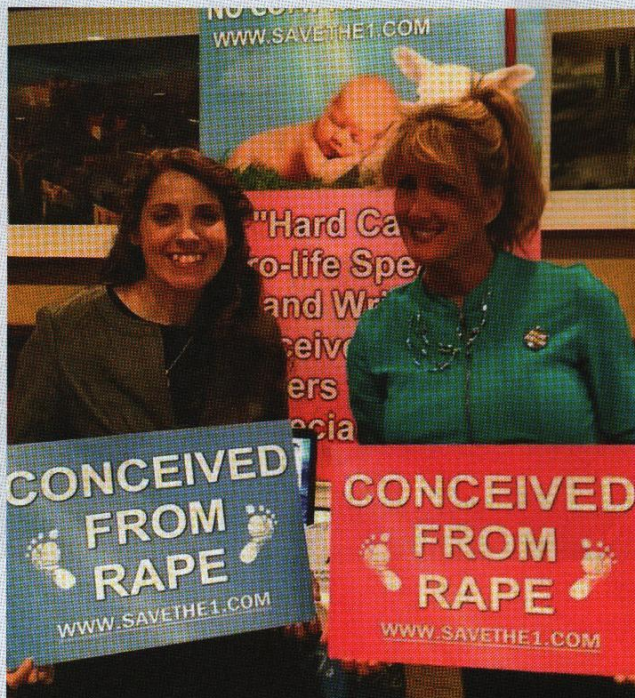
Myslíte si, že se ženy cítí svobodně k volbě potratu – jak v případě znásilnění, tak v jiných případech?

Myslím si, že některé ženy cítí svobodu se pro potrat rozhodnout, ale většina z nich je pod tlakem nějaké krize nebo druhých lidí. Pevně věřím, že ženy čekající dítě po znásilnění mají v sobě ještě silnější potřebu jej ochránit. Když totiž na nich samotných bylo spácháno násilí, nechtějí působit násilí druhému. Statistiky ukazují, že oběti znásilnění se mnohem méně často rozhodnou pro potrat než ženy v jiných krizových situacích.

Mnoho lidí vynaloží velké úsilí, aby oběť znásilnění dotlačili k potratu v domnění, že tím vyřeší jejich problémy. „A ten potrat ode mě odejme bolest znásilnění?“ zeptala se moje kamarádka doktora, když byla znásilněná ve dvanácti letech. Samozřejmě, že jí řekl, že ne. Myslím si, že to k jednomu traumatu přidá druhé trauma.

Jak můžeme pomoci ženám, aby nešly na potrat?

Je velmi důležité s těmi ženami mluvit a zjistit, v jaké krizi jsou, a potom se jí snažit řešit. Když jim těhotenství překazí pracovní nebo studijní plány, možná budou moci tyto plány naplnit pomocí drobné reorganizace svých cílů. Musíme jim pomoci tu dočasnou situaci překonat důstojně a se

Darlene Pawliková a Rebecca Kiessingová

Věřím, že ženy čekající dítě po znásilnění mají v sobě ještě silnější potřebu jej ochránit...

ctí. Hmotné potřeby jsou důležité, ale je naší povinností nabídnout emoční podporu a skutečné vzdělání, aby si uvědomily, že ta osoba v jejich lůně je člověk. Musíme také mluvit o prenatálním vývoji. Miminka rostou velmi rychle. Je velmi důležité jim pomoci pochopit, že těhotenství je dočasné, kdežto potrat je trvalý. Potrat už nikdy nebudou moci vzít zpátky.

Co říkáte na požadavek volného přístupu k potratům v případě znásilnění?

Když povolujeme takovou výjimku, říkáme tím, že některé děti nemají hodnotu. Pokud jsou situace, ve kterých děti nemají právo na život, pak nic nebrání tomu, abychom ten stejný přístup neprosadili i v jiných případech. Viděli jsme, co dělají potraty s lidskou důstojností a se způsoby zachá-

zení s člověkem. V žádném jiném případě nezabíjíme děti kvůli tomu, že jejich rodič je zločincem.

Jaký máte vztah ke své matce a otci?

Moje matka se o mě a moje sourozence postarala z pocitu povinnosti. Byla poznamenána tím zneužíváním, které zažila. Časem jsme spolu probraly všechny hrůzy, které můj biologický otec prováděl. Ted jsme s mámou dobrými kamarádkami. Se svým otcem nejsem nijak v kontaktu. Sepsal jsem několik hlášení na policii, ale řekli mi, že to je promlčené. Tohle není jeho jediný případ znásilnění. Modlím se, aby ho chytili, aby tak další ženy byly ušetřeny jeho násilí. Modlím se, aby s tím přestal a aby poznal Boží odpuštění.

Máte rodinu, děti – jakou roli ve vašem životě hraje váš manžel? Bylo těžké k němu najít cestu?

Máme trochu nestandardní příběh. Měla jsem v sobě hodně problémů s důvěrou a emocionální otevřeností vzhledem ke všemu zneužívání, kterým jsem si od dětství prošla.

Můj manžel Mark s tím měl hodně práce, ale poskytl mi dost času na to, abych se tím propracovala. Držel se rad Dr. Jamese Dobsona, klinického psychologa, který měl vlastní rozhlasový pořad. Jeho rady byly vždy prochnuté úctou a milostí. Mark a já jsme se rozhodli nikdy neuvažovat o rozvodu, takže jsme se o to více zaměřili na řešení problémů. Hodně jsme si povídali a každý týden jsme našli několik věcí, na kterých můžeme pracovat. Nechali jsme se vést Biblií. Zapracovali jsme na svých postojích a na komunikaci a neřešili jsme tolik ponožky pohozené po zemi a podobné záležitosti. Ne že bychom se o takových také ne bavili, ale rozhodli jsme se, že se tím nenecháme odradit.

Co mohou v tomto všem udělat muži, aby ženám pomohli prakticky i emocionálně? Muži mohou ženám poskytnout stabilitu. Žena se potřebuje cítit bezpečně – bude pak muže respektovat a bude schopna lépe zvládat těžká období. Pokud mají doma

Je velmi důležité ženám pomoci pochopit, že těhotenství je dočasné, kdežto potrat je trvalý. Potrat už nikdy nebudou moci vzít zpátky.

děti a on je občas vezme na procházku nebo si je přivine k sobě při Večerníčku, poskytnete jí trochu času, aby tuto skutečnost ocenila. Jsme v tom životě spolu a je lepší, když si to dokážeme uvědomit. Člověk potřebuje člověka, ale nikdy se k sobě nebudou hodit dokonale. Každý máme nedokonalosti, kterými můžeme štvát druhé.

Muži a ženy si to nesmějí tolik brát. Je dobré pochopit rozdíl mezi akutním a důležitým. Někdy ty akutní věci, které chceme mít hned teď, nejsou až tak důležité. Děti jsou s námi podstatnou část našeho života, ale náš chot s námi bude ještě dlouho potom. Musíme pracovat na udržování zdravých, silných vztahů.

Jak říci mužům, že jejich podpora je důležitá, že mají zodpovědnost za děti, které zplodí?

Já bych začala důstojností každého člověka. Každý je výjimečný, protože je stvořen k obrazu Božímu. Bůh nás utkal v lůně naší matky, aby nám mohl dávat svou lásku. Pokud se nestaráme o své vlastní děti,

bereme Bohu jeho největší poklad. Pokud se mýlím a pokud Bible nemá pravdu, pak prostě jen přicházíme a zase umíráme stejně jako ta nejprostší zvěř. Pokud ale Bible mluví pravdu, pak bychom měli žít způsobem, který odmítá čiré sobectví a který vždy chrání a opatruje naše blízké.

Muž, který se nepostará o svoje nejbližší, je horší než zrádce. Každý muž může být čestný. Okolnosti mohou věci ztížit, ale muži a ženy jsou spojeni skrze děti. Manželství a rodičovství je týmový sport. Ne všichni hráči v týmu musí být v každé chvíli silní. Muži nemusí být vždy silní. Jen musí být ochotni udělat, co je potřeba, aby pomohli dětem ke zdárnému životu. Mluvit se svou rodinou o svých cílech a snech. Mluvit o tom, jak do těchto plánů zapadají děti a jak překonat překážky, které jsou na cestě. Je dobré si uvědomit, že děti vyrostou, že se změní. Když dospějí, mohou se stát těmi nejlepšími pomocníky a přáteli právě proto, že jste jim dali to, co potřebovali.

Rozhovor připravil a přeložil Adam Prentiss

Foto: Pavl Adámek

Kdo má děti, má budoucnost

Organizace a propagace květnového plzeňského Pochodu pro život se ujal osobně plzeňský biskup Mons. František Radkovský. Naším cílem bylo nejen se vymezit vůči zlu ve společnosti, ale především ukázat, že děti jsou opravdu naší nadějí. Otec bis-

kup by si přál, aby se pozitivní pojetí stalo inspirací i ostatním organizátorům. Doc. MUDr. Jitka Kočová, CSc. z Ústavu histologie a embryologie Lékařské fakulty v Plzni připomněla, že v současnosti s 1.53 dítěte na ženu se České republiky nadějná

Regionální pochody pro život v létě 2015

Brno: 24. června, 26. srpna
Mělník: 27. června, 25. července, 29. srpna
Praha: 1. července, 5. srpna, 2. září
Blíže informace: pochodprozivot.cz

budoucnost nepřipravuje. I proto je stále třeba motivovat k pozitivnímu přístupu k životu. Není možné od sebe zcela oddělovat otevřenost dětem a odmítavý postoj k potratům, obojí bylo tedy při pochodu slyšet.

I přes zdánlivou nepřítelnu počasí se podařilo přítomnosti mnoha dětí v téměř dvousetlitém průvodu účastníků a za doprovodu živého zpěvu evokovat pozitivní atmosféru. Akce se zúčastnilo kromě biskupa Františka Radkovského i několik kněží a zasvěcených osob, ředitel Diecézní charity Plzeň Ing. Jiří Lodr, či Jitka Kultová z Národní iniciativy pro život. Na závěr následovala mše svatá sloužená za úctu k životu nenarozených a nemocných, ale také za rodiny, aby dávaly život mnoha dětem.

Jakub Nejedl

Neměl jsem lehké dětství, ale jsem vděčný, že mohu žít

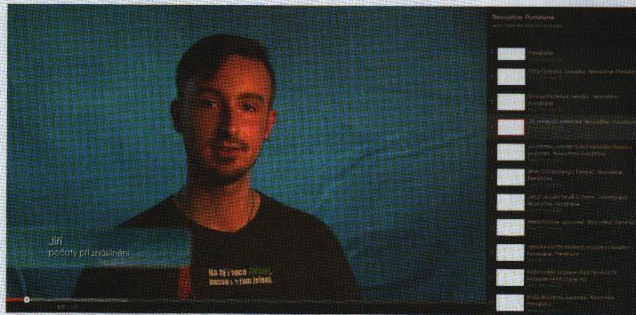
Jiří z Prahy byl počatý při znásilnění. Jeho matce bylo šestnáct let, když byla napadena cestou domů z diskotéky. Byla sama, bez přítele a moc variant na výběr neměla, ale odmítla pro to malé dítě uvnitř sebe zvolit smrt. Jiří prožil náročné dětství, ale i přesto je vděčný svojí matce, že mu dala život. Svoje svědectví zveřejnil ve videošotů v rámci kampaně *Nesoudíme. Pomáháme*, aby každé české dítě mohlo žít...

Muselo to být pro tvoji matku velmi těžké. Pomohl jí někdo, když zjistila, že je těhotná ze znásilnění?

Pomohla jí její vlastní matka, která si odjakživa přála syna, ale osud jí nadělil pět dcer. Řekla jí, aby na potrat v žádném případě nešla a že se o mě postará ona... Což se částečně splnilo. Do školky jsem ještě chodil na severu Čech, ale první třídu jsem začal už v Praze a vychovávala mě matka.

Jaké jsi měl dětství, jak jsi vyrůstal?

Nebylo to nic moc. Spoustu snů, nesplněných přání, ústupků vůči mladšímu bratrovi, kterého měla matka se svým tehdejší přítelem. Dnes je opět sama a já mám bratry dokonce dva, tomu mladšímu jsou ani ne dva týdny. Ačkoliv jsem měl perfektní výsledky ve škole – až do osmé třídy samé jedničky, tedy s výjimkou trojek z hudební výchovy a chování (smích) – nějaké extra ocenění nepřicházelo. Postupně jsem na to začal kašlat, nevěděl sem, proč se takhle ke mně moje matka chová, až když mi řekla, že ji můj táta znásilnil.

Je tolik jiných variant jak situaci řešit. Dokážu pochopit psychické utrpení takové matky, ale to trvá jen devět měsíců.

Jak jsi reagoval, když ti tvoje matka řekla o jejím znásilnění?

Vlastně si ani nepamatuju, co tomu předcházelo. Vím jen, že jsme se jako stokrát předtím hádali, a z ní najednou vypadlo: „No co, tvůj táta mě stejně znásilnil.“ Bylo to jako dostat kladivem do hlavy. Najednou mi všechno došlo – proč si nerozumíme, proč ty věčné hádky. Ale nedovedl jsem to hned zpracovat. Začalo pro mě špatné období. Hodně špatné. Pokusy o sebevraždu, pobyt na psychiatrii, začal jsem fotovat a kašlat na školu. Rok po tom, co jsem se to dozvěděl, jsem se od matky odstěhoval.

Jak to vnímáš teď?

Prakticky stejně jako předtím – nechovala se ke mně tak, jak se má matka k synovi chovat; na druhou stranu, jak jí to můžu vyčítat, když to vlastně není její vina? Jsem jí vděčný za to, že mi dala šanci prožít život, jaký jsem ho do teď měl.

Má způsob tvého početí vliv na to, jak se díváš na svět a na druhé lidi?

Určitě. Za každým člověkem vidím stát jeho příběh. Každý nějaký máme. Někomu ten příběh zanesl pod most, někoho do zlatého paláce, někoho do rakve. A ne všechny části příběhu může člověk změnit tak, aby měl možnost se do toho paláce dostat. Nesoudím nikoho a odjakživa se

snažím přemýšlet stylem „co asi toho člověka vedlo k tomu, aby se takhle zachoval“ a asi díky tomu se teď v lidech občas význam lépe než oni sami.

Co říkáš na to, že mnoho lidí bez přemýšlení podpoří potraty v případě znásilnění jako samozřejmost?

Říkám na to jedinou věc – že jsou takoví lidé nemocní. Zastánci těchto názorů jsou často sluníčkoví aktivisti, kteří na jednu stranu bojují za práva telátek na jatkách a na druhou stranu bojují za „právo“ ženy zabít dítě. Je tolik jiných variant, jak situaci řešit. Dokážu pochopit to psychické utrpení takové matky, ale to trvá jen devět měsíců. Věřím tomu, že psychické utrpení z té viny za mrtvé dítě je horší a navíc trvalejší.

Co můžeme dělat, aby se ženy necitily nuceny k potratu?

Podporovat svobodné matky a ještě více podporovat tradiční rodiny. Donutit zdravotní pojišťovny a jakékoliv další subjekty napojené na byznys s potraty, umělým oplodněním a adopcí, aby se vzdaly veškerých profitů. Garantuju, že do roka bude počet potratů na polovině.

Rozhovor připravil Adam Prentis

Kampaň *Nesoudíme. Pomáháme* podporují osobnosti

Kampaň *Nesoudíme. Pomáháme* se během více než ročního období podpořila celá řada známých osobností z uměleckého, vědeckého či občanského života.

Zde je malá „ochutnávka“ jejich myšlenek z videošotů publikovaných na internetu a TV Noe. Připojují se stále další a za jejich pomoc a podporu jsme vděční. Sledujte náš web hnutiprozivot.cz, kde najdete samotná videa a další informace.

Nada Urbánková, zpěvačka

Bylo nám osmnáct roků – mně a kamarádce Božce. Přišly jsme ze školy po maturitě ve zdravotnické škole a najednou jsme měly pocit, že jsme úžasně dospělé a že všechno víme. Až jednou přišla Božka a řekla: „Hele, já jsem asi v tom.“ A já jsem řekla: „A co ten tvůj?“ A ona řekla: „To je právě to. To je ten postgraduál, jak tady byl, tak jednou při službě.“ „A co jako, vezme si tě?“ „No já jsem ho už vůbec nenašla.“ Říkám: „Aha, co budeš dělat?“ „Já to dítě nechci.“ Říkám: „No, to nemyslíš vážně?“ (...) Myslela. Ale děťátko se drželo zubu nehty. Božka je dneska strašně šťastná, i když ten postgraduál zmizel neznámo kam anebo kde. Ale našla si bezvadného mužského a vychovávají nádhernou holku. Jen jsem chtěla říct, že vždycky může dopadnout dobře, když si to usmyslí i Pán Bůh.

Petra Černocká, zpěvačka

My starší generace jsme si zvykli žít podle svých map, které jsme si během života utvořili a málo co na tom chceme změnit. Takže naše rady jsou dobré a někdy také k ničemu. Taková rada pro mladou dívku, která se ocitne, jak se dříve říkalo, v nesnázi, od dámy mého věku může být úplně špatná. A já jsem ráda, že mohu pomáhat lidem, kteří umí pomáhat lidem odborně a dobře takové dívky poradit.

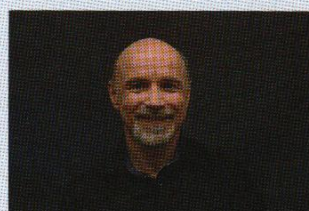

jejich maminky překonaly tlak a nešly na potrat, tak náš život a svět je o tyto osobnosti a mnohé další velmi obohacen, takže – Hnutí Pro Život vám pomůže.

Jan Mrzena, emeritní ředitel Národního divadla, producent

Děti, to je to nejhezčí, co tady po nás zůstane. Takže, chlapi, dejme jim šanci.

Otakáro Maria Schmidt, režisér

Život začíná početím, od početí začíná život. Člověk – malinký, ale už hotový. Jinak vypadá, jak se narodí, ale je to ten samý člověk od početí jako ten, co se pak narodí. A představte si, že se nemusely narodit slavné osobnosti jako Steve Jobs nebo Lev Tolstoj nebo Andrea Bocelli. A protože

Andrea Kerestešová, herečka

Podle mě skutečný muž by měl být součástí ženy. To znamená, že by měl projevovat svoji mužnost tam, kde je potřeba, a zároveň chápat ženskost ženy, kterou má vedle sebe. Já myslím, že každá žena touží po tom, aby muž miloval její dítě, protože zároveň je to dítě toho muže. (...)

Marie Retková, moderátorka

Stane se. I mně se stalo. Člověk zakolísá, zakopne a už, už padá. Co teď? Kamarádky radí každá něco jiného, za rodiči se s některými věcmi špatně chodí, a tak je dobře, že je někdo, kdo mně poradí, kdo mně bude naslouchat a kdo mi řekne svůj názor.

Simona Postlerová, herečka

Je hrozně krásné si uvědomit, že každý byl počat a každý byl v tom malém zárodku, takže argumenty, že to dítě není a odkdy je, jsou absurdní. Je to dítě, jen není fyzicky vyvinuto, ale žije. Proto to slovo počátek, protože byl počat život. To je pro mě jasná věc, dítě si ponechat. (...) Dítě je jedinečné a bude úžasné a maminka bude mít z něj velkou radost. Taková maminka bude naplněná a šťastná. (...)

Jakub Jáchym Šimek O. Praem., želivský opat

Když jsem se dozvěděl od maminky, kdyby babička poslechla lékaře a přijmula potrat, tak zde není ani maminka, ani já. U vzniku každého života jsou vždycky dva – nejmenom žena, ale také muž. Myslím, že je důležité, aby v tom prvním momentu, kolikrát i překvapeném, každý chlap podpořil svou ženu, podpořil svou dívku a neopouštěl ji, protože život je veliký dar.

Jana Kristina Studničková, režisérka a herečka

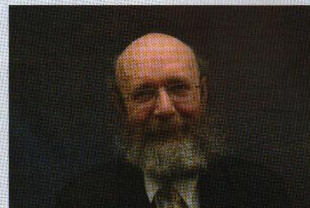
Musím myslet na svou italskou babičku, která se provdala za Čecha a jako Italka si představovala život prostě rodinný, se svým mužem, se svým milovaným mužem. Ale bohužel tady ji ten milovaný muž opustil a bylo to zrovna na Vánoce, kdy se vrátila z porodnice a zůstala úplně sama s novorozěným dítětem a s šestiletou dcerou a byla tak zoufalá, že si chtěla vzít život, ale křik a pláč toho dítěte jí vlastně zachránil život. A ona jako žena, matka dostala v sobě sílu to všechno překonat a jít dál. A díky pomoci, protože byla cizinka, druhých, tak to všechno překonala. A tak prosím, když někdo vidí nějakou takovou zoufalou maminku, která skončila sama, tak jí pomozte. Prostě – adoptujte si svoji maminku.

Martin Petiška, spisovatel

Já jsem napsal, že s každým dítětem, které se nenarodí, zaniká jedna budoucnost. Vzpomínám na to, co vyprávěli jedni staří manželé. Chtěli mít dítě, ale rozhodli se, že počkají. Tak první dítě, které se mělo narodit, odmítli, druhé odmítli a třetí už

nepřišlo. Oni se měli rádi, tak se nerozvedli, ale ve stáří vzpomínali na neviditelné děti, na neviditelné vnuky. Vzpomínali na ně se steskem. Jestliže se ročně nenarodí několik desítek tisíc, říká se čtyřicet tisíc dětí každý rok u nás. Znamená to, že se nenarodí čtyřicet tisíc budoucností. A já si myslím, že je velká škoda každé budoucnosti, která se nemůže, nesmí narodit.

Miloš Schmieberger, fotograf

Já sám mám tři děti a myslím si, že za tu dobu jsem nepoznal důležitější nebo šťastnější okamžik, než když jsem se dozvěděl, že se ty děti narodily. (...)

Radim Ucháč, prezident Hnutí Pro život ČR

Problém potratu je především problémem chlapů. Když je chlap skutečným chlapem, tak se žena o něj může opřít a nemá důvod jít na potrat. Chlap udělá všechno proto, aby pomohl jí i dítěti. Skutečný chlap méně mluví a více pracuje. Proto v Hnutí Pro život se snažíme ženám pomoci, aby opravdu měly pravou svobodu, nebyly pod nátlakem ekonomickým ani společenským proto, aby si mohly dítě nechat.

Konkrétní projev lásky – modlitba

Proč je důležité se modlit za nejmenší? A za co se vlastně modlíme? Pomáhá ta modlitební činnost pouze nenarozeným dětem, nebo to má přínos i pro nás dospělé, pro naši společnost? Dokáže modlitba otevřít zatvrzelé srdce? Zajímají vás odpovědi na tyto otázky? Čtete dál!

Modlitba známá – neznámá

Abychom se mohli modlit, musíme mít sami v sobě srovnáno, co to modlitba je. Popsal bych jí zjednodušeně jako bytí a rozmlouvání s Bohem. Je projevem naší důvěry, že nám Bůh naslouchá. Jde o svěřování sebe samotného i všeho, co mi leží na srdci, do moci milujícího, současně vševědoucího a všemohoucího Boha. Toto vědomí je zárukou, že i když Bůh někdy neodpoví tak, jak bychom si přáli my, vše je v jeho rukou.

Otázka pošlapávání práv těch nejbezbrannějších, navíc pod rouškou tzv. reprodukčních práv a práv ženy, je něco, co pro mnohé z nás je určitě tématem pro modlitby. Jsem přesvědčen, že tři miliony provedených umělých potratů v naší zemi jsou velkým zlem. Jeho následky se dotýkají nejenom samotných potracených dětí a jejich rodičů nebo zdravotnického personálu, ale celé naší země.

V *Modlitbách za nejmenší* se modlíme jak za odvrácení zla potratů a jeho dopadů, tak za celkovou změnu smýšlení společnosti. Ta ale není možná bez znovu objevení Ježíše Krista a jeho evangelia. Takže se vlastně modlíme také za dar víry pro ty, kteří ho nemají. A za ty, kteří ho nějakým způsobem mají, ale přesto kolísají ve svých postojích, aby se dokázali přiklonit na stranu dobra.

Kdykoliv se modlíme za druhé, naplňuje je Kristovu výzvu, abychom nesli břemena jedni druhým. Stáváme se mu tak skrze službu modlitby více podobnými. Modlitba za sebe i za druhé je prostředkem vlastní duchovní formace. Navíc když se za něco denně modlíme, tak nad tím i více přemýšlíme. To se pak pozitivně odráží i v našem běžném životě.

Foto: Flickr, Beppe

Často to je babička, která široko daleko byla jediná věřící v rodině. Její víra se zdála tak roztomilá a přitom archaická. Ale možná právě její modlitba byla klíčem ke spáse jiným.

Zvolíte si „modlitbu za život“, nebo „duchovní adopci“?

Kdo se chce k *Modlitbám za nejmenší* přidat, může si vybrat jednu nebo i více z následujících možností. Denně se více jak dva a půl tisíce lidí modlí za zastavení umělých potratů, obrácení lékařů a uznání práva na život každého dítěte od okamžiku početí. Jako modlitba se doporučuje například desátek růžence spojený s měsíčním úmyslem pro dané období. Má-li někdo již jiné modlitební závazky (např. breviář), stačí pouze přidat úmysl k obvyklým modlitbám. Navíc katolíci se jednou za měsíc ve všední den účastní mše svaté s přijetím eucharistie a osobním úmyslem za obnovení kultury života.

Je také možné se modlit s námi tzv. duchovní adopci, kdy se modlíme za sice pro nás neznámé, ale Bohu dobře známé dítě, ohrožené potratem, odmítnutím.

Také se někteří modlíme za zdravotníky tzv. modlitbu svaté Jany Molly, svaté lékařky a matky. Vždyť právě lékaři, sestřičky i farmaceuti jsou vystaveni velkým tlakům.

Nedávno jsme zavedli možnost zveřejňovat mše svaté sloužené v jednotlivých farnostech na úmysly *Modliteb za nejmen-*

ší. Využívá této služby čím dál více lidí. Podrobnější informace o modlitbách i mši svatých najdete na modlitbyzanejmensi.cz.

Co dokáže modlitba?

Každé Velikonoce vnímám ve farnosti veliký Boží dar v podobě křtu dospělých.

Když poslouchám, jakými cestami si Pán Ježíš tyto lidi přitáhl, jenom žasnou. Uvědomuji si, že ne my, kněží nebo laici, ale On je ten, který povolává. A my se máme snažit v pokoře a bázni jim být na cestě za Kristem a s Kristem nápomocni, ne být překážkou. Opakovaně konvertité přiznávají, že mají pocit, nebo to i vědí, že se za ně někdo z rodiny nebo blízkých modlí. Často to je babička, která široko daleko byla jediná věřící v rodině. Její víra se zdála tak roztomilá a přitom archaická. Ale možná právě ta její modlitba byla klíčem ke spáse jiným. Je psáno, že kdo vytrvá až do konce, bude spasen. Vytrvejme i my, a to zvláště v modlitbách, i když někdy máme pocit, jakoby nebyly slyšeny. Vždyť modlitba je konkrétním projevem lásky, a ta je přeci věčná.

P. MUDr. Jiří Korda
Modlitby za nejmenší

Ohlédnutí za letošním Národním pochodem pro život

Do hlavního města Prahy i tentokrát dorazil několika tisícový dav, aby podpořil myšlenku ochrany života na XV. Národním pochodu pro život, který proběhl 21. března. Lidé přijeli ze všech koutů České republiky od nemluvnat po seniory. Někteří se zúčastnili poprvé, jiní měli možnost být na každém ročníku. Zajímaly nás motivace vyrazit na často dlouhotrvající cestu. Také jsme chtěli vědět, jaké panují názory na ochranu lidského života.

Nejúžasnější na názorech byla jednota, že potrat je vraždou a že zabití dětí není nikomu lhostejné. Je to velké zlo, které by nemělo nechat žádného člověka v klidu, protože budoucnost našeho národa je v rukou každého člověka. Následující postřehy mohou být inspirující i pro diskusi s lidmi odlišných stanovisek.

Proč jste přijel/a na pochod?

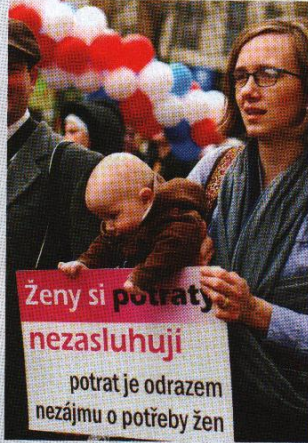
Abych podpořil myšlenku pochodu. *(Jakub, Jihlava)*
Přijela jsem zde, abych uctila památku všech nenarozených dětí a modlitbou a mší svatou vyprosila obrácení lidí v tomto směru. *(Pavčina, Světlá nad Sázavou)*
Je důležité dát najevo, že nenarozený život je třeba chránit a starat se o něj. *(Philip, Kladno)*

Abych se solidarizoval s těmi nejmenšími, kteří jsou denně u nás zabíjené, a vyjádřil podporu nastávajícím matkám, které jsou často k potratu nucené. *(P. Pavel Maria, Jablonné v Podještědí)*

Co byste řekl/a ženě, která zvažuje jít na potrat?

Snažila bych se jí pomoci a rozmluvit jí to. Pomohla bych jí i finančně nebo i nějakou jinou podporou podle toho, v jaké je situaci, co jí k takovému rozhodnutí donutilo. *(Šárka, Chotěboř)*
Zeptala bych se jí, jestli by zabil dítě, které už se narodilo. *(Lucie, Olomouc)*
Měla by to dobře zvážit, protože potom by toho mohla litovat. *(Terka, Milhostice)*
Aby si to rozmyslela, protože je to zabití člověka. Takto bych jí to přímo neřekl, ale zdůraznil bych, že je to špatné. *(Jiří, Vranov u Brna)*

Snažila bych se jí to rozmluvit, protože, i když to mnozí popírají, popotratové trauma je hrozné. Může toho litovat a mít zničený celý život. Kdysi dávno na modlitební přímluvu k Panně Marii se mi podařilo vymodlit, aby si jedna paní nechala dvojčátka. Holčička bohužel umřela, ale chlapeček přežil. Paní po porodu měla velkou radost a dnes je Filipkovi už 15 let. *(Hana, Praha)*
Je spousta jiných možností, jak tuto situaci řešit. Řekla bych jí, že v tom není sama a že se může popř. obrátit na různé organizace, např. na Hnutí Pro život ČR, kde jsou otevření, aby jí pomohli. *(Bětko, Kroměříž)*
Je spousta jiných žen, které by za to dítě daly cokoli. *(Zuzka, Veselí nad Lužnicí)*
Život je dar a my jsme si ho nedali sami, takže si ho nemůžeme ani vzít. *(Standa, Praha)*
Násilně ukončit své těhotenství je něco nepřírodního a nechat zbavit vlastní dítě

života je morálně velmi zlé. Všechny jiné možnosti jsou vždy lepší než umělý potrat. Také bych nabídl konkrétní pomoc. (P. Pavel Maria, Jablonné v Podještědí)

Je nečekané těhotenství jen ženskou záležitostí? Jak mohou pomoci muži?

V partnerství jde o to, aby ženu chlap do toho nenutil, ale aby za ní stál. Já sám jsem měl babičku a děda ji na ten potrat nutil, takže šla na potrat a celý život až do smrti toho litovala. Když o tom mluvila, tak jí to vždycky bylo líto. Děda o tom nemluvil, ale po jeho smrti ve stáří se babička k této tematice vracela. Muži by neměli nutit do potratu, ale postavit se k tomu jako chlapi. Když to dítě bude, tak bude, a když je otec, tak bude otcem. (Zdislav, Roudnice nad Labem)
Je jednoduché to nechat na ženě. Naštěstí jsou poradny pro ženy, aby si takové matky

uvědomily, že v tom nejsou samy. (Hana, Praha)

Je to otázka nejen té ženy, ale i manžela, celé společnosti. Je to rovnocenné, nikdo nemá právo rozhodovat, kdo za to může. Na tvorbě života se podíleli oba dva, jak muž, tak i žena. Muži mají pomoci ženě tak, že se jí zastanou, vezmou ji pod svá ochranná křídla. A tak jako se Josef zastal Marie a nevydal ji ukamenování, tak se zastane své ženy a ochrání ji a své dítě, které zplodili a které jim Bůh poslal. (Pavčina, Světlá nad Sázavou)

U plození jsou dva, takže je to otázka obou, i muže, který by v první řadě měl mít zájem o dítě, které zplodil. V manželství nepřipadá v úvahu, aby muž nechal v této situaci ženu opuštěnou. (Honza, Praha)
Muži nesmí být takoví sobci, výjimky jsou, Bohu díky za ně. Horší je to opačně, když muž chce a žena dítě nechce – co má

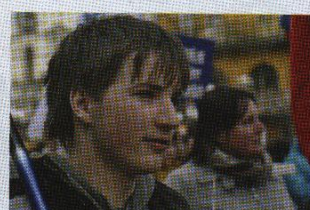
pak muž dělat? Také znám takový případ. (Markéta, Olomouc)

Není to jen ženská otázka. To dítě může být kluk anebo holka. (úsměv) Muži mají svou ženu podpořit, aby dali najevo, že ji mají rádi, že se o ni postarají, že nebude v tom těhotenství sama, aby věděla, že se může o něj opřít. (Philip, Kladno)

Těšíme se na setkání i v roce příštím, kdy se Národní pochod pro život uskuteční v sobotu 2. dubna 2016. Jak se říká: „Nemusí nás být hodně, hlavně, že budeme dobří.“ S manželem jsme se ale shodli na tom, že když nás bude víc, tak to nebude vadit.

Radka Prentisová

Je důležité dát najevo, že nenarozený život je třeba chránit a starat se o něj.

Co opravdu pomůže ženě po znásilnění

Znásilnění znamená ponížení, ztrátu sebeúcty, lavinu emocí, s nimiž není snadné se vyrovnat. Je to jeden ze sociálně patologických jevů, který mívá vpravdě doživotní následky a také ovlivňuje další vývoj vztahů mezi muži a ženami.

Podle oficiálních policejních statistik je každý rok v ČR registrováno asi 650 znásilněných žen. Je třeba i počítat s tím, že statistika má vysokou míru latence a že počet je v naší zemi o něco vyšší.

Téměř vždy zazní návrh, že možnost potratu by se měla udržet v legální dostupnosti právě pro případ, že by žena otěhotněla při znásilnění. Když žena zažije takové trauma, považuje se pak potrat dítěte často za jediné vhodné, ba i správné řešení. Je to však skutečné řešení?

Lze jistě souhlasit, že žena, která ze znásilnění otěhotní, je obětí extrémně zvržitého zločinu. Ale je nutno zmínit, že těhotenství v důsledku znásilnění je opravdu velmi nepravděpodobné a tuto skutečnost uvést na pravou míru v každé diskusi o legálnosti potratů. Počítejme odhadem, že 80 % z výše zmíněného počtu cca 650 žen je v plodném věku; 40 % z nich užívá ženskou antikoncepci, většinou hormonální. Počet žen, které se v okamžiku znásilnění zrovna ocitají v plodné fázi menstruačního cyklu, kdy jediné může dojít k početí, nebude vyšší než 10 %.

První „pomocí“ po znásilnění ve zdravotnickém zařízení je postkoitální přípravek

Foto: Flickr, Ed Yaurdon

Trauma ze znásilnění nezahradí trauma z potratu, naopak, přibude další zranění.

(Postinor, ellaOne aj.), který je ženě podán bezprostředně jako první forma „ošetření“. Pokud došlo k početí dítěte, takový přípravek může způsobit velmi časný potrat tím, že zabrání jeho uhnízdění v děloze. Z malého počtu žen těhotných ze znásilnění se jen část z nich dostane do fáze, kdy o svém těhotenství budou vědět. Tato skutečnost může někomu poskytnout překvapivou perspektivu na otázku potratů v případě znásilnění, být samozřejmě zásadním faktem je a zůstává, že se tu jedná o život nenarozeného dítěte, lidského jedince, které má být vydáno na smrt.

Jakou nabídku pomoci dostávají ženy v tomto případě? Z praxe poradny *Aqua vitae* silně pochybuji o tom, že jako vhodná první pomoc je nabídka kyretáže či odsá-

tí dělohy. Uvědomuji si, že ve společnosti koluje názor, že je třeba uchránit duševní zdraví ženy, a proto je nejlepší se zbavit počatého dítěte. Vypadá to, jakoby zabití dítěte byla cestou pro ochranu ženské integrity, a jakoby život dítěte měl menší hodnotu než duševní zdraví či pocit zvládnutého traumatu.

Zákon nás naučil uvažovat tak, že na prvním místě je automaticky náš prospěch a že dítě v lůně své matky je „méně člověkem“, a tak nemá žádná práva a ani mu nemusí být poskytována žádná ochrana a pomoc. Znásilněná žena ale potřebuje pomoc a vždy je otázkou, jak má vypadat.

Trauma ze znásilnění nezahradí trauma z potratu, ba naopak, přibude další zranění. A mimo to se také v diskusi zapomíná, že kromě zraněné nastávající maminky je tady dítě, které nemůže za násilný čin biologického otce. Má nést jeho vinu a má být takové dítě odsouzeno k trestu smrti? A otec? Pokud ho chytí, nejspíš půjde na pár let za mříže. Dítě, kterému statečná maminka dá šanci k životu, může prožít život plný úžasných věcí a nakonec se stát darem pro ni samotnou i pro okolí.

Zdeňka Rybová
vedoucí poradny Aqua vitae

Dá-li zraněná maminka dítěti šanci, může se stát darem i pro ni samotnou.

Foto: Flickr, megaymo

Nesoudíme. Pomáháme

Čekáte nečekaně dítě a cítíte se nucena k umělému potratu?
Pomůžeme vám, abyste nemusela jednat pod nátlakem.

volejte: 800 108 000
necekanetehotna.cz